

Baigus Lietuvių fondo 40-ąjį suvažiavimą. Vadovaujantieji to Fondo asmenys: dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Jonas Valaitis, dr. Antanas Razma, dr. Gediminas Balukas. Stovi Vytautas Kamantas, Povilas Kilius ir Stasys Baras. Vyt. Jasinevičiaus nuotr.

JAV RINKIMŲ ČEČĖNIJOJE NELAIKO LAISVAIS

Rusijos centrinės rinkimų komisijos vadovas Aleksandras Vešniakovas spalio 7 d. susitikime su užsienio stebėtojais ir spauda pripažino, kad prezidento rinkimai Čechenijoje, pasibaigę išpūdinga “Kremliaus kandidato” Achmado Kadyrovo pergalė, buvo netobuli.

CRK duomenimis, A.Kadyrovas gavo 80.84 proc. rinkėjų balsų. Rinkimuose dalyvavo 87.7 proc. rinkėjų. Tačiau Vakarų ir dalies Rusijos ekspertų nuomone, tokius rinkimų rezultatus pavyko pasiekti dėl to, kad ir Kremlius, ir pats A.Kadyrovas “pernelyg daug pasinaudojo savo administracinėmis galimybėmis”.

“Respublika pradeda įveikti didžiulę krizę, ir, žinoma, tokiomis aplinkybėmis jokie rinkimai negalėjo vykti idealiai. Ar buvo laisvi rinkimai Kosovo, Afganistane? O kokie rinkimai bus Irake? Ar galima tai

palyginti su šalių, turinčių demokratiją 200 metų, standartais?“, - sakė A.Vešniakovas susitikime su stebėtojais.

Prezidento rinkimai, kuriems daug reikšmės teikė Kremlius, yra dalis plano taikiai sureguliuoti separatistų ir federalinės kariuomenės priešpriešą, taip pat tarpusavio nesutarimus.

JAV valstybės departamentas dar iki balsavimo pareiškė nelaikąs rinkimų procedūros legitimine, bet pritariąs Rusijos siekiui politinėmis priemonėmis sureguliuoti konfliktą. Tačiau po balsavimo JAV vyriausybė pareiškė, kad nelaiko rinkimų laisvais. Tuo tarpu užsienio stebėtojai, atstovaujantys tik Arabų Lygai ir Nepriklausomai Valstybių Sandraugai, pavadino šiame susitikime Čėčenijos rinkimus “Visiškai laisvais, teisingais ir sąžiningais”.

Partijų, ketinančių dalyvau-

ti Rusijos Valstybės Dūmos rinkimuose gruodžio 7 dieną, vadai kritikuoja Maskvą už aktyvią Kremliaus kandidatų A.Kadyrovo ir Valentino Matvienko, neseniai laimėjusios Sankt Peterburgo gubernatoriaus rinkimus, taip pat proprezidentinės partijos “Vieningoji Rusija”, rėmimą. Kai kurie ekspertai nuogąstauja, jog valdžios spaudimas rinkimų kampanijai Čečėnijoje bus panaudotas ir Dūmos rinkimuose. Tačiau A.Vešniakovo nuomone, “to net lyginti negalima. Nė vienas iš kitų Federacijos subjektų neturi tokios specifikos kaip Čečėnija. Mes vis dėlto gyvename laisvoje, demokratiškoje šalyje”.

Analitikai sako, jog A.Ka-
dyrovo pergalė tapo įmanoma
dėl “vieno kandidato” taktikos
- visi jo realūs varžovai dėl
vienų ar kitų priežasčių buvo
išstumti iš kovos. *RNS inf*

PREMJERAS PAREIKALAVO ATSIPRAŠYTI

Vilnius, spalio 9 d. (ELTA) Melu apkaltintas Vyriausybės vadovas Algirdas Brazauskas jaučiasi įžeistas ir reikalauja opozicijos atsiprašyti už šmeižtą. “Aš išvažiauvau į Vokietiją su oficialiu vizitu, pagal visą oficialaus vizito statusą. Tuo metu jūsų partiečiai, jūsų kolegos mane apšmeižė, pasakydami, kad aš, Premjeras, nuvažiaavęs į Vokietiją, meluoju. Visi - ir liberalai, ir konservatoriai - kalbėjo, kad Brazauskas važiuoja į Vokietiją ir meluoja. Aš kaip Premjeras dabar kalbu. Kokią teisę jūs turėjote taip kalbėti? Aš reikalauju satisfakcijos, atsiprašymo todėl, kad neteisingi žodžiai buvo pasakyti. Ir jūs neįsigilinę visiškai esate. Aš turiu galvoje visą opoziciją. Ir galbūt neišmano reikalo tie, kurie tai kalbėjo”, - Vyriausybės valandoje Seime piktinosi Ministras pirmininkas.

Liberalcentristai rugsėjo viduryje Vokietijoje viešintį socialdemokratų vadovą premjerą A. Brazauską apkaltino kalbant netiesą užsienyje apie Lietuvą, kaip valstybę su palankia mokesčių sistema, ir pateikė pavyzdžių iš kaimyninių valstybių, kur esą mokesčiai mažesni.

Pasak premjero, Lietuvoje viena iš mažiausių mokesčių naščių Europos valstybėse. Tai įrodė ne viena autoritetinga institucija.

Vokietijoje vykusiuose susitikimuose su verslininkais Vyriausybės vadovas A. Brazauskas ne kartą pasidžiaugė palyginti nedidele visumine mokesčių našta mūsų valstybėje ir akcentavo, kad 15 proc. pelno mokesčio tarifas yra vienas mažiausių ne tik Baltijos regione, bet ir visoje Vidurio bei Rytu Europoje.

PREZIDENTS TIKISI, KAD SEIMO NARIŲ PAREIŠKIMAI BALTARUSIJOJE BUS TINKAMAI ĪVERTINTI

Vilnius, spalio 8 d. (ELTA). Prezidentas Rolandas Paksas mano, kad Lietuvos Seimo narių vieši pasisakymai Baltarusijoje nedaro jiems garbės, ir tikisi, kad Seimas bei Socialdemokratų partijos vadovybė deramai įvertins Seimo narių veiksmus.

Neigiamo visuomenės ir žiniasklaidos vertinimo sulaukė 4 Seimo narių socialdemokratų Broniaus Bradausko, Vydo Baravyko, Vladimiro Orechovo ir Vytauto Einorio vizitas į Baltarusiją, susitikimai su demokratinų valstybių nepripažįstamo Baltarusijos parlamento Kaimo reikalų komiteto vadovais.

Baltarusijoje Lietuvos Seimo nariai nevengė pagiriamųjų žodžių antidemokratiniam Aleksandro Lukašenkos režimui, sake gerbią baltarusių pasirinkimą ir ironizavo, kad esą Baltarusija iš Lietuvos tegalinti pasimokyti, kaip sugriauti žemės ūkį. Seimo valdyba šios parlamentarų kelionės nei palaimino, nei finansavo, tačiau į Minską parlamentarai išvyko Seimo automobiliu.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas kelis kartus pareiškė atsisibojas nuo šios parlamentaru kelionės į Minską.

NATO TRŪKSTA PATIRTIES KRIZIŲ OPERACIJOSE

NATO gynybos ministrai spalio 8 d. stebėjo fiktyvią gelbėjimo operaciją, peraugančią į masinio naikinimo ginklų krizę. Per pratybas buvo sukritikuota NATO sprendimų priėmimo procedūra, kuri apsunkina galimybes efektyviai reaguoti į po šaltojo karo pabaigos atsiradusias grėsmes saugumui pasaulyje. Mokomasis seminaras vyko slaptoje JAV oro pajėgų bazėje.

Seminare daug dėmesio skirta tam, ką reikėtų nuveikti kuriant naujas 20,000 elitinių karių pajėgas, kurios galėtų būti žaibiškai dislokuotos bet kurioje pasaulio vietoje.

Pagal pratybų scenarijų, NATO pajėgos tariamoje Raudonosios jūros saloje-valstybėje vykdė civilių žmonių gelbėjimo operaciją, kuri peraugo į pavojingą krizę, teroristams pagrasinus panaudoti prieš karius cheminį ir biologinį ginklą arba iš krovininio laivo paleisti į salą balistinę raketą. Pagal pratybų scenarijų, gelbėjimo operacija vyko 2007 metais - praėjus metams po to, kai, kaip tikimasi, 20,000 karių greitojo reagavimo pajėgos, kurios esant reikalui galėtų būti dislokuotos per 5-30 dienų, bus visiškai pasirengusios vykdyti kovines misijas. Kitą savaitę Nyderlanduose bus pristatyti pirmieji 6,000 karių, kurie priklausys šioms pajėgoms.

Ankstesnėse pratybose NATO valstybės kartais turėdavo greitai priimti sprendimą dėl galimybės panaudoti branduolinį ginklą. Vienuose iš praėjusiais metais vykusių mokymų, pagal kurių scenarijų neįvardijama Artimųjų Rytų šalis buvo pasirengusi panaudoti prieš Turkiją biologinį ir cheminį ginklą, tik dvi iš 19-os NATO valstybių - JAV ir pati Turkija - buvo pasirengusios imtis prevyvių veiksmų.

“Tai buvo hipotetinė situacija, tačiau ji buvo sukurta siekiant įvertinti realaus pasaulio grėsmes ir pajėgumus”, - sakė JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld per spaudos konferenciją po pratybų už Colorado Springs esančioje oro pajėgų bazėje.

Šiomis pratybomis, kuriose nebuvo priimta jokie galutinio sprendimo, prasidėjo dviejų dienų susitikimas, kuriame dalyvavo 19-os dabartinių NATO narių ir septynių kitais metais prie aljanso prisijungsiančių Rytų Europos šalių gynybos ministrai.

Pratybos pademonstravo, kad sprendimų priėmimo procedūros valstybių viduje, pavyzdžiui, Vokietijos konstitucijoje nurodyto reikalavimo, kad vokiečių karių dalyvavimui operacijose užsienyje būtinas parlamento sutikimas, gali sutrukdyti NATO tinkamai sureaguoti į krizę.

Kadenciją baigiantis NATO generalinis sekretorius George Robertson sakė, kad pratybos pademonstravo, jog Europai labai trūksta pajėgų, kurios galėtų būti labai greitai dislokuotos vykdyti krizių valdymo operacijas. G.Robertson sakė, kad NATO nepriklausančios valstybės turi 1,3 mln. aktyviąją tarnybą atliekančių karių, iš kurių tik 55,000 dalyvauja operacijose už savo šalies ribų, ir jos dar skundžiasi dėl per plačios jų pajėgų veikimo zonos. “Kol jūs turėsite tiek nenaudingų karių, tol bus plėšiami mokesčių mokėtojai”, - sakė jis. *BNS inf.*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ GERIAUSIŲ PAMINKLO V.KUDIRKAI PROJEKTŲ NEPAVYKO IŠRINKTI

Vinius, spalio 9 d. (BNS). Paminklo Lietuvos himnui bei jo autoriui Vincui Kudirkai projektų konkurse dalyvavę menininkai nesugebėjo atskleisti monumento idėjos ir tikslų, todėl konkursas pratęstas keliems mėnesiams. Vilniečiai bei miesto svečiai Rotušėje galėjo pamatyti bei įvertinti paminklo sukūrimo konkursui 27-ių menininkų pateiktus darbus. Buvo planuota, jog uždarius parodą vertinimo komisija, kurią sudaro muziejininkai, istorikai, dailininkai ir kiti, atrinks trijų menininkų projektus. Patobulintus darbus autoriai turėjo pateikti antrajam konkurso etapui, kurio metu paaiškėtų nugalėtojas. Tačiau spalio 8 d. susirinkusi vertinimo komisija negalėjo išskirti 3-jų geriausių darbų.

“Nebuvo pakankamai subrandintų idėjų. Komisija nenustatė darbų, kurie atsakytų į siekiamus tikslus, idėją”, - BNS teigė konkurso vertinimo komisijos atsakinga sekretorė Dalija Rudytė. Todėl nutarta keliems mėnesiams pirmąjį konkurso etapą pratęsti. Iki sausio 30 d. konkursui patobulintus projektus galės pateikti ir jau dalyvavusieji konkurse, ir nesuskubę to padaryti rugsėji.

Konkursą paskelbęs Labdaros ir paramos fondas V.Kudirkos vardui įamžinti bei Lietuvos dailininkų sąjunga menininkus bei visus besidominčius spalio 23 d. kviečia į renginį, kurio metu bus išaiškintos konkurso sąlygos bei tikslai. Paminklas V.Kudirkai Savivaldybės aikštėje turėtų būti pastatytas iki 2006 m. vasaros.

■ RESTAUROJAMAS PAMINKLAS

Vilniaus Bernardinų kapinėse restauruojamas XIX a. pabaišos antkapinis paminklas. 1813 m. mirusios Vilniaus teatro aktorės Marijos Kažinskos paminklo restauravimas yra tarptautinės programos “SCENE” projekto dalis. Programa “SCENE” vienija keturių Europos šalių miestų - Bolonijos (Italija), Liublianios (Slovėnija), Stokholmo (Švedija) ir Vilniaus - reikšmingų kultūrai paminklų restauravimą taikant naujausias technologijas. Šįmet Bolonijoje prasidėjusi programa truks iki 2004 m. birželio. Programą iš dalies finansuoja Europos Komisija, o likusią pusę lėšų skiria dalyvaujančios šalys.

Bernardinų kapinėse esantis 4 metrų aukščio antkapis buvo pasirinktas kaip vienas iš dominuojančių klasicizmo epochos paminklų. Šiuo metu jau sutvarkyta postamentinė jo dalis, restauruojama kolona, kurią ateityje papuoš Šv. Cecilijos - muzikos globėjos - skulptūra. 2004 m. gegužę pasirodys dar vienas programos projektas - knyga “Vadovas po Europos kapines”.

■ A. BRAZAUSKAS VALDO VALSTYBĖ

Vyriausybės dienotvarkėje - svarbiausias metų projektas. Socialdemokrato Algirdo Brazausko vadovaujamas ministrų kabinetas aptars 2004-ųjų šalies biudžetą ir pateiks jį parlamento teismui. “Biudžetas - valstybės gyvenimas. Kas valdo biudžetą, tas valdo valstybę”, - taip interviu *Lietuvos rytui* pareiškė premjeras A.Brazauskas. “Gyvenimas bus geresnis. Tik reikia jį matyti. Nereikia nusiteikti, kad bus blogai”, - sakė jis. “Gąsdinama, jog įstojus į ES padidės kainos. Nieko panašaus. Taip nebus. Kai didės atlyginimai, laipsniškai gali didėti ir kainos. Bet tai - ilgas procesas. Stresų tikrai nebus”, - tikino premjeras.

■ ATIDENGTA PIRMOJI HOLOKAUSTO STELA

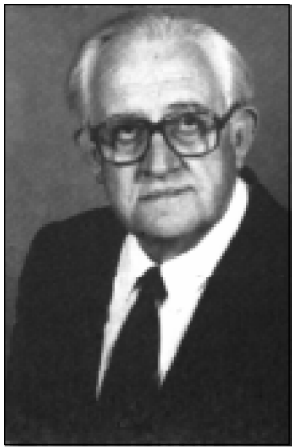
Vilniuje atidengtas pirmasis juodojo granito stulpas, žymintis šiaurinėje miesto dalyje, šalia Naujanerių, esančią Antrojo pasaulinio karo holokausto vietą. Holokausto vietų ženklinimo projekto pradžios ceremonijoje dalyvavo Didžiosios Britanijos ambasadorius Jeremy Hill, Pasaulinio žydų kongreso viceprezidentas ir aktyvus Didžiosios Britanijos žydų bendruomenės narys lordas Grevill Janner, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius, Buvusių getų ir koncentracijos stovyklų kalinių sąjungos pirmininkas Tobijas Jesetas, Vilniaus miesto vicemeras Gediminas Paviržis.

Naujanerių miške esančioje masinėje kapavietėje palaidoti 1,767 Lietuvos žydai, nužudyti 1941 m. rugsėji. Pirmoji juodojo granito stela-rodyklė atidengta prie holokausto kapavietės vedančio miško keliuko 50 metrų atstumu nuo žudynių vietos. “Tokių holokausto vietų, kurių Lietuvoje yra per 200, atminimas ir sutvarkymas pasitarnaus tam, kad panašūs dalykai niekuomet nepasikartotų”, - pabrėžė sostinės vicemeras G. Paviržis. Vykiant holokausto vietų ženklinimo projektą, visoje Lietuvoje tokios stelos-rodyklės bus statomos prie holokausto kapaviečių vedančiuose miško, lauko ar miesto parkų keliuose ir nurodys kryptį į aukų atminimo vietas bei atstumą iki jų. Memorialiniai ženklai atliks tiek kelio ženklo, tiek paminklo funkcijas.

Projektą finansuoja Didžiosios Britanijos Holokausto švietimo fondas. Paminklinių stelių-rodyklių statybos darbus įvairiose Lietuvos vietovėse remia Lietuvos Vyriausybė, Kultūros ir Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos žydų bendruomenė, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ambasada Vilniuje.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Spalio 2 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje buvo svarstoma nauja rezoliucija, liečianti Irako laikinosios vyriausybės veiklą. Prancūzija, Vokietija ir Rusija šaltai išklausė naujos rezoliucijos tekstą. Šios trys valstybės vėl reikalavo, kad visas procesas būtų pagreitintas. Tarybos narių ambasadorių pareiškimai geriausiai skambėjo JT Gen. sekretoriaus surengtuose ambasadoriams priešpiečiuose. Čia rezoliuciją gyre ir palaikė Britanija, Ispanija ir Bulgarija, nors tekstą peikė

DIDINA SPAUDIMĄ

mo Tarybos pastoviųjų narių, kurie turi taryboje veto teises. Ambasadorius atidengė, kad Kinija ir Rusija jau pareiškė diplomatinuose kanaluose, kad JAV rezoliucija yra nukreipta teisinga kryptimi. Prancūzija ir Vokietija nori, kad Irako vyriausybės veikla būtų pagreitinta ir dar šiais metais būtų perduota patiems irakiečiams - naujos konstitucijos priėmimas ir demokratinių balsavimų pravedimas.

Spalio mėnesio pradžioje JAV gynybos pareigūnai paskelbė, kad nuo karo pradžios Irake jau žuvo 317 karių. Britanija prarado 50 kareivių, žuvo vienas danas kareivis ir vienas ukrainietis. Kovose buvo sužeistų 1,380 amerikiečių, dar 330 karių sužeisti įvairiose nelaimėse, katastrofose.

Bagdade jau pasireiškė kųšininkavimo ženklai. Į Policijos darbą priimti irakiečiai jau papildė savo pajamas, žadėdami jauniems vyrams policijos

Sakoma, kad Amerikos agentai, padedami irakiečių policijos, konfiskavo apie 70 milijonų padirbtų JAV dolerių ir 100 milijardų dinarų vertės banknotų.

Irake, kaip ir daugelio kitų šalių mokyklose prasidėjo nauji mokslo metai. Irakiečiams pavesta pataisyti senus vadovėlius, kurių puslapiai pilni įvairių buvusio diktatoriaus Saddam Hussein pagarbinimų. Mokyklose nebėra Saddam portretų, valdančioji taryba pažadėjo lapkričio mėnesį išleisti dar naujų vadovėlių, kuriuose nebebus sakinių apie narsiai žygiuojančią Baath socialistų partiją, apie narsią kovą su slibinu, kuris nešioja Amerikos kario uniformą. Vaikams nebereikės giedoti giesmių apie drąsiausią pasaulio vadą Saddam. Net ir aritmetikos vadovėlių sudėties pavyzdžiai nebeturės klausimų kaip “kiek bus keturi plius 28?”. Atsakymas buvo “ketvirtas mėnuo plius 28”,

Pasaulio didžiųjų valstybių vadai nesutaria dėl Irako valdymo: iš dešinės JAV Valstybės sekr. Colin Powell, JT Gen. sekr. Kofi Annan ir užsienio reikalų ministrai - Rusijos Igor Ivanov, Prancūzijos Dominique de Villepin ir Britanijos Jack Straw.

AP nuotr.

pats gen. sekretorius Koffi Annan, siekdamas, kad visas Irako suvereninės valdžios įsteigimas būtų pagreitintas. Rezoliucija, kurią paruošė JAV, sutapo su Saugumo Tarybos pirmininkavimo pasikeitimu. Spalio mėnesį pirmininkavimą perėmė JAV ambasadorius John Negroponte. Jis pabrėžė, kad Amerika irgi norėtų pagreitinti Irako vyriausybės įsteigimą, nes spalio 24 d. Madride yra šaukiamas Irako paramos kariuomenės jėgomis ir lėšomis šalių suvažiavimas. Amerikos vyriausybė toliau stengsis perleisti Irako ateities tvarkymą Jungtinėms Tautoms, kurių atstovybė Irake bus saugoma. JAV ambasadorius pabrėžė, jog Amerika neturi intencijų laikyti Iraką okupuotą ilgesnį laiką ir laukia pritarimo iš JT Saugu-

tarnybą, jei šie parūpins darbą. Daugelis negavo tų pažadėtų darbų ir neteko pinigų. Kai kuriose Bagdado vietose nusivylę irakiečiai sukėlė demonstracijas, mėtė akmenis į policininkus. Vyriausybės narys Samir Sakir Mahmoud pareiškė užsienio reporteriams, kad laikinoji Irako valdymo taryba turi sunkumų su nauja policijos vadovybe, tačiau taryba bando pagerinti padėtį. Irako saugumą užtikrinti geriausiai gali patys irakiečiai, pasakė jis. Dar pavyksta šiaurinėje Bagdado dalyje surasti slaptus ginklų sandėlius. Nemaža raketų, minosvaidžių ir kitokių ginklų buvo konfiskuota Samara vietovėje, 60 mylių į šiaurę nuo Bagdado. Tikrit mieste buvo rastas fabrikėlis, kuris padirbinėjo Irako pinigų - dinarus.

nes tai yra Saddam gimtadienis. Biologijos pamokose nebebus sakinių, kad Saddam išrado muilą ir įvairius vaistus, todėl Alachas laiko moksleivius sveikus ir laimingus ir tegul laiko “mūsų prezidentą sveiką ir laimingą”, nes jis gina mus nuo sionistų.

Senose Irako knygose apie pasaulį ir jo valstybes nėra nė ženklo apie Izraelį. Šalia diktatoriaus vadovėliai dažnai mini Baath partiją ir jos vadus. Kiekvieną diktatoriaus gimtadienį mokyklos vaikai švęsda-vo dainuodami ir šokdami bei valgydami saldumynus. Tarp moksleivių mėgstamos dainos minėjo narsias kovas su priešais. Vaikai rašydavo laiškus “mylimam prezidentui, kuris ves tėvynę į laimėjimus ir tur-tus. (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVIAI NEORGANIZAVO
ŽYDŲ ŽUDYNIŲ

Trečia lietuvių karta gyvena po to, kai Europoje vyko tragiški įvykiai, kai krauju buvo vykdoma rasistinė nacių politika. Nuolatos girdime, kad lietuviai yra žydšaudžių tauta ir kad jie turi atgailauti dėl žydų genocido. Niekur, deja, neminimas lietuvių tautos genocidas. Atvažiavęs Izraelio Parlamento pirmininkas drįso kalbėti tokio žymaus rango politikui netinkamus žodžius. Perskaičius visas jo kalbas Lietuvoje, susidaro įspūdis, kad norima sąmoningai kaltinti visus lietuvius keliant žmonių tarpe antisemitines nuotaikas.

Izraelio Parlamento vadovas, Vilniaus Gaono rabino Eliahu šeimos palikuonis, Seimo tribūnoje sakėsi atvykęs į Lietuvą ne tam, jog primintų, kad daug lietuvių prieš 60 metų dalyvavo masinėse žydų žudynėse. Savo kalboje jis labai gerai vertino prieš 8 metus prezidento Algirdo Brazausko Izraelyje tartus atsiprašymo žodžius dėl lietuvių dalyvavimo holokauste ir kartu nurodė Lietuvai po nepriklausomybės atkūrimo padarytas klaidas. “Šis istorinis atsiprašymas buvo svarbus ir reikšmingas žingsnis teisinga kryptimi, bet prieš tai Lietuva padarė didelę klaidą, kai nutarė reabilituoti ir tuos, kurie nusikalto žmoniškumui, kurių rankos suteptos žydų krauju”. Jis savo kalboje pabrėžė, jog iš dviejų valstybių darbotvarkės nebus išbrauktas Lietuvoje žydų turto grąžinimo klausimas.

“Kaip demokratinės valstybės įstatymų leidėjai ir, žinoma, kaip Europos Sąjungos valstybės narės parlamento nariai, jūs turėsite pasvarstyti apie neigiamas tokių įstatymų pasekmes, kurie izraelitams, lietuviams bei jų palikuonims nesuteikia nuosavybės teisės ir įstatymiškai pateisina nužudytų aukų turto plėšimą”, - taip Lietuvos Seime kalbėjo Izraelio Kneseto pirmininkas.

Absurdas yra kaltinti lietuvius tuo, kad jie organizavo žydų skerdynes. Tuo metu nebuvo Lietuvos valstybės. Karo metu būna daug žiaurių įvykių. Tai vyksta ir mūsų laikais. Mes klausiamo, kodėl Lietuvos prokuratūros prašymai išduoti karo nusikaltėlius lieka neišgirsti ir kodėl už savo žiaurius elgesius tokius kaip Dušanskis ar Todesas lieka neatsakyti. Kada lietuviai galės pateikti savo sąskaitas? Į žydų žudynes buvo įsivėlę tik labai mažytė dalelė lietuvių. Jie yra smerkiami, jei yra įrodymai.

Pirmosiomis karo dienomis vokiečių naciai jau turėjo paruoštą planą išnaikinti žydams. Užėmę Lietuvą, jie darė žygius, kad patys lietuviai tai darytų, kurie buvo nukentėję nuo komunistų, tačiau tai jiems sunkiai sekėsi. Žydų pogromai turėjo būti įvykdyti pirmosiomis karo dienomis, kol krašte buvo netvarka. Pirmasis, kuris pasidavė nacių kurstymui, buvo žurnalistas Klimaitis su savo būriu, rašė žydų istorikas P. Friedmann. Lietuvos vysk. V. Brizgys, gen. S. Raštikis ir kiti reiškė protestus ir Laikinoji vyriausybė buvo bejėgė padėti žydams, kuri griežtai atsiribojo nuo nacių akcijos. Lietuvos žydų naikinimas buvo pasmerktas memorandumė, pasirašytame trijų nepriklausomos Lietuvos politikų - J. Aleksos, K. Griniaus ir M. Krupavičiaus. Vyr. žydų rabinas Šapiro už tai laišku dėkojo arkivysk. metropolitui J. Skvireckui. Apie tai pranešė ir Londono radijas. Tuo metu nemaža buvo lietuvių, kurie įvairiais būdais iš ghetto išgelbėjo žydų vaikus. Jie ir dabar dėkoja už tai.

S. Tūbėnas

LIETUVOJE BLOGI VAISTŲ REIKALAI

Šią vasarą sveikatos apsaugos ministro Juozo Oleko pasirašyti įsakymai dėl kompensuojamųjų vaistų sąrašo ir kainyno neatitinka Sveikatos draudimo įstatymo tikslų, dvasios ir paskirties. Tokia išvadą su ją pagrindžiančiais detaliais skaičiavimais dabartinės kompensuojamųjų vaistų politikos kritikai - profesoriai Eduardas Vaitkus, Eduardas Tarasevičius bei Rimgaudas Abraitis - pateikė prez. Rolandui Paksui, nes Sveikatos apsaugos ministerijoje sakosi esą negirdimi. Jų nuomone, naujasis kompensuojamųjų vaistų sąrašas ir kainynas turėtų būti atšaukti.

Ekspertai pažymi, kad savo įsakymais J. Olekas nustatė bazinių kainų skaičiavimo tvarką, prieštaraujančią LR Sveikatos draudimo įstatymui, tačiau idealiai tinkamą farmacijos kompanijų verslui. Kainų skaičiavimo tvarka leido neatsižvelgti į Lietuvos valstybės, jos piliečių interesus, dėl to kenčia sveikatos apsaugos sistemos darbuotojai ir pacientai.

Jeigu tikslas atšaukti diskriminacinį vaistų kainyną liks nepasiektas, specialistai neketina inicijuoti teismo procesų dėl to, kad sveikatos apsaugos ministras J. Olekas, jų vertinimu, pažeidinėja įstatymą. Lietuvos farmacijos sąjungos prezidento profesoriaus, habilituoto daktaro E. Tarasevičiaus

žodžiais, tai jau valstybės institucijų reikalas, kaip reaguoti į pateiktą informaciją. Tačiau visuomenė bent jau būsianti informuota, kad sveikatos apsaugos sistema Lietuvoje nėra socialiai teisinga.

Sveikatos apsaugos ministeriją Prezidentas įpareigojo spalio 15 d. pateikti informaciją apie tai, kaip per trejus metus buvo naudojamos lėšos kompensuojamiesiems vaistams.

Kaip pabrėžia prof. E. Vaitkus, Sveikatos apsaugos ministerija iš 2003 m. vaistų sąrašo išbraukė pigiausiai 2002 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžetui kainavusius vaistus. Dėl to pacientams sumažėjo galimybės pasirinkti vaistą bei nepagrįstai padidėjo priemokos už 1,112 pavadinimų vaistus.

“Vaistų sąrašas sudarytas neskaidriai, neturint aiškių vaistų įrašymo į sąrašą kriterijų, neatsižvelgiant į tai, kokiomis ligomis dažniausiai serga Lietuvos žmonės, t. y. - vaistų sąrašas nesuderintas su sergamumo duomenimis bei neparemtas vaistų klinikinio ir ekonominio efektyvumo analize”, - sako KMU profesorius, hab. daktaras E. Vaitkus.

Prof. E. Tarasevičius teigia netikės sveikatos apsaugos ministro J.Oleko pateikiamais duomenimis, kad naujasis kompensuojamųjų vaistų sąrašas

leis sutaupyti apie 34 mln. Lt. E. Tarasevičiaus duomenimis, per 7 šių metų mėnesius PSDF biudžetas jau viršytas 30 mln. Lt.

Apskaičiuota, kad 2002 m. pacientai primokėjo už vaistus 67 mln. Lt. O šiais metais, Valstybinės ligonių kasos duomenimis, jie turės primokėti 86 mln. Lt. Tačiau reali priemoka pagal 2003 m. kainyną numanoma geroai didesnė, nes priemokos didėjimas skaičiuotas tik 1,245 vaistams (ne visiems 1,482) - tikroji priemokų suma naujai įrašytiems 237 vaistams paaiškės tik metų pabaigoje.

Profesorių E. Vaitkaus bei E. Tarasevičiaus teigimu, SAM turėtų valdyti racionalų ir tolygų PSDF biudžeto naudojimą paslaugoms teikti ir kompensuojamiems vaistams apmokėti. Tuo tarpu ministerija nereaguoja į “Eurovaistinių” tinklo paskelbtą akciją parduoti vaistus be priemokų ribotą laiką - iki lapkričio 1 dienos.

“Eilinių prekių principas yra perkeltas į vaistų sritį. To nėra nė vienoje ES šalyje. Vais-tai yra specifinė prekė, todėl, kad jos reikia sergančiam ligoniui”, - pabrėžė E. Tarasevičius. Jo vertinimu, tokia “Eurovaistinių” akcija, iš vienos pusės, skatina vaistų kaupimą ir neracionalų jų vartojimą, o iš kitos - gali dar labiau padidinti PSDF biudžeto viršijimą.

Eltos inf.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

• **Penki Amerikos** senatoriai pasiūlė naują Irako atstatymo planą. Jie siūlo paversti finansinę pagalbą Irakui į paskolą, kurią Irakas turėtų sugrąžinti, pasaulio Irako rėmėjai sudėtų bent pusę tokios paskolos.

• **Irako valdymo** taryba nutarė neskriausti buvusios valdančios partijos narių ir leisti jiems tarnauti būsimam Irakui, jei jų pareigos nebuvo per aukštos ir jei praeityje valdininkai nepadarė nusikaltimų. Sakoma, kad tik 5% senų valdininkų buvo partijos Baath nariai ir tik apie 25,000 buvo įsitaisę svarbesnėse pozicijose. Jie negaus darbų naujame Irake, pasakė tarybos pirm. Ahmad Chalabi.

• **JAV teisingumo** ministras John Ashcroft sudarė komisiją, kuri aiškinsis, kas iš vyriausybės artimų bendradarbių “per daug kalbėjo” ir atskleidė paslaptį apie karinės žvalgybos veikėjus. Žurnalistai bijo, kad valdžios agentai spaus juos išduoti žinių tiekėjų pavardes.

• **Anglijoje** įvyko valdančiosios Darbo partijos atstovų suvažiavimas. Svarbią kalbą pasakė daugelio britų kritikuojamas premjeras Tony Blair. Jis gynė savo pažiūras į Irako karą

ir terorizmą, žadėdamas ir toliau tęsti Britanijos paramą Amerikai. Svarbiausias premjero kritikas buvo finansų ministras Gordon Brown, kuriam rūpi gauti premjero postą.

• **Britanijos** valdančios partijos suvažiavime karštus debatus sukėlė vyriausybės svarstomos sveikatos draudimo reformos, kurioms nepritaria svarbiausios Darbininkų unijos.

• **Afganistano** sostinės Kabul kelyje sprogo galinga mina. Žuvo du Kanados kareiviai, du buvo sužeisti. Gegužės mėnesį nuo minos sprogimo žuvo vienas vokiečių taikdarys.

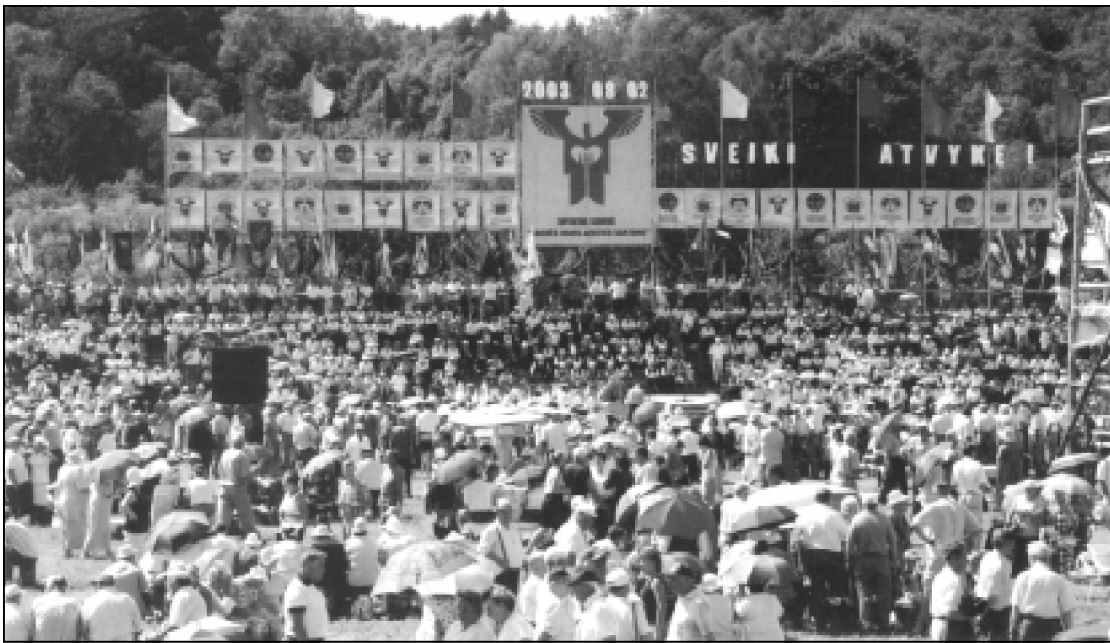
• **Pakistano** kalnuose kariuomenė puolė teroristų dalinį ir nušovė 13 įtariamųjų al Quaida narių, 18 buvo paimti nelaisvėn. Puolimo metu žuvo du Pakistano kareiviai, du buvo sužeisti. Kareiviai surado nemažą ginklų sandėlį. Vadas gen. Ameer Faisal pasakė, kad operacija turėjo būti atsargiai planuota, nes teroristai buvo prisiglaudę pas vietinius gyventojus. Įtariama, kad toje vietovėje gali slapstytis ir bin Laden.

• **Izraelio** vyriausybė nutarė toliau statyti saugumo užtvarą Vakarinio krašto teritori-

joje. Elektroninių tvorų, spygliuotų vielų, apkasų uždavinys bus saugoti Ariel žydų naują miestelį. JAV valstybės sekretorius pasakė, kad tokios užtvaros izoliuoja palestiniečius, atskiria juos vienus nuo kitų, toliau apsunkina dviejų valstybių tikslus. Izraelio patarėjas Zalman Shoval pasakė, kad tvora yra saugumo reikalas, ne politinis pareiškimas.

• **Popiežius** Jonas Paulius II paskyrė 31 naują kardinolą. Konsistorija įvyko spalio 21 d. Vokietis kardinolas Joseph Ratzkad popiežius sunkiai serga ir reikia už jį melstis. Naujų kardinolų sąrašė yra vienas, kurio pavardė neskelbiama, nes jis priklauso tautai, kurios vyriausybė persekioja katalikus. Sąrašė yra arkivyskupai iš Nigerijos, Prancūzijos, Sudano, Ispanijos, Škotijos, Brazilijos, Ganos, Indijos, Australijos, Kroatijos, Vietnamo, Gvatemalos, Vengrijos, Italijos ir Kanados.

• **JAV** pareiškė, kad Iranas pažeidė JT branduolinės saugos reikalavimus. Prancūzija, Vokietija ir Britanija irgi paragino Iraną pateikti visą informaciją apie savo branduolinę programą.

Į Dubysos slėnį Ariogaloje kasmet suvažiuoja šimtai tremtinių, politinių kalinių, laisvės kovų dalyvių.

BUVĘ DIPLOMATAI SIEKIA GRĮŽTI Į PRARASTUS POSTUS

Pradėjęs nagrinėti po vizų skandalo atsistatydinusių penkių buvusių diplomatų skundus, Vilniaus apygardos administracinis teismas patenkino dalį pareiškėjų prašymų ir dar savaitei-pusanteros atidėjo bylas.

Teismas sutiko išreikalauti kai kuriuos papildomus dokumentus, telefono pokalbių įrašus ir kviesti į posėdžius keletą naujų liudytojų, tarp kurių bus ir užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Tačiau nė vienu atveju nebuvo patenkintas prašymas jau dabar stabdyti procesą ir kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 10 straipsnio 4 dalies, pagal kurią Valstybės paslapčių apsaugos koordinavimo tarpžinybinės komisijos sprendimai neskundžiami teismui. Taip esą pažeidžiama piliečių konstitucinė teisė į gynybą.

Klausimą dėl galimo kreipimosi į Konstitucinį Teismą nutarta spręsti tik išnagrinėjus skundus iš esmės. Užsienio reikalų ministerijai atstovaujantis advokato Virgilijaus Kaupo manymu, tokiais prašymais buvę diplomatai akivaizdžiai siekė “pavilkinti bylų nagrinėjimą”, nes kreipimasis į Konstitucinį Teismą nebūtų išnagrinėtas greičiau kaip per porą metų. O visą tą laiką tęsęsi neapibrėžta situacija.

Septyni konsuliniai pareigūnai buvo priversti atsistatydinti liepos mėnesį paaiškėjus, kad jie ėmė neteisėtą atlyginimą už tarpininkavimą turizmo firmoms gaunant Lietuvos vizas. Penki iš jų po trejų savaičių kreipėsi į teismą.

Buvęs konsulinio departamento direktorius Gediminas Šiaudvytis, buvęs generalinis konsulas Sankt Peterburge Gintaras Ronkaitis, vicekonsulas Darius Ryliškis, buvęs Lietuvos ambasados Baltarusijoje patarėjas Linas Valentukevičius bei antrasis šios am-

basados sekretorius Ričardas Ramoška reikalauja pripažinti, jog tarnybos sutartys su jais esą nutrauktos neteisėtai.

Nepripažindami savo kaltės, buvę diplomatai teigia atsistatydinimo pareiškimus rašę dėl psichologinio spaudimo. Skunduose jie prašo teismo panaikinti atitinkamus ministro A. Valionio įsakymus, grąžinti į buvusias pareigas ir priteisti kompensacijas už priverstinės pravaikštos laiką.

Buvę diplomatai šiuo metu oficialiai niekur nedirba, sako si gyveną iš santaupų.

Iš atleistųjų diplomatų ir jų gynėjų elgesio buvo matyti, kad gynybos taktiką mėginama koordinuoti ir tarpusavyje derinti. Pavyzdžiui, nors R. Ramoškos prašymus teismas nagrinėjo tik popietę, jis nuo pat ryto lūkuriavo koridoriuje ir aptarinėjo reikalus su D. Ryliškiu, kurio bylos imtasi pirmiausia. O prieš G. Ronkaičio bylą jo interesams atstovaujanti advokatė įdėmiai klausėsi ir konspektavo teismo posėdį dėl G. Šiaudvyčio skundo.

Patį betarpiškiausią dėmesį procesu parodė ir Užsienio reikalų ministerija: posėdžių metu ankštame teismo koridoriuje lūkuriavo URM sekretorius Darius Jurgelevičius bei ambasadorius ypatingiesiems pavedimas Egidijus Meilūnas.

Visų buvusių diplomatų skundus nagrinėja tos pačios sudėties teisėjų kolegija - Roma Sabina Alimienė, Liudmila Zaborovska ir Petras Viščinis.

URM atstovo V. Kaupo vertinimu, nors atleistieji diplomatai iš esmės siekia to paties, jų skundai nėra tapatūs ir skiriasi argumentų svoriu. Teisininkas ypač pagarbiai atsiliepė apie G. Šiaudvyčio pateiktą skundą, kuris esą verčia oponentus rimtai padirbėti. Jo interesus teisme gina net du advokatai: Jurgita Judickienė bei Anatolijus Novikovas.

G. Šiaudvyčio gynėjai įtikino teismą, kad būtina iškviesti

ir apklausti liudytoju ne tik ministrą A. Valionį bei viename iš G. Šiaudvyčio pokalbių su ministru liepą dalyvavusius ir taip pat atleistus diplomatus G. Ronkaitį ir L. Valentukevičių, bet ir Maskvoje reziduojantį Lietuvos ambasadorių Rusijoje Rimantą Šidlauską.

G. Šiaudvyčio teigimu, būtent per R. Šidlauską ministras A. Valionis jam daręs psichologinį spaudimą: liepos 24-ąją iš pradžių skambinęs ambasadoriui, o šis perdavęs jam ministro valią dėl būtinybės atsistatydinti.

Tam, kad įrodytų minėtų pokalbių realumą, A. Šiaudvytis prašė teismo iš bendrovės “Omnitel” išreikalauti jo ir ambasatoriaus R. Šidlausko pokalbių tarnybiniais mobilieisiais telefonais išklotines. Šį prašymą teismas taip pat patenkino.

G. Šiaudvytis neigia turėjęs ryšių su Lietuvos konsulinio darbuotojų surkurta korupcijos sistema, kuri, URM teigimu, leido jiems mažiausiai vienerius metus neteisėtai gauti atlygį už greitesnę vizų išdavimą Lietuvos piliečiams, vykstantiems į Rusiją ir Baltarusiją. “Aš jau esu paneigęs, kad gaudavau atlygį už vizas”, - sakė žurnalistams G. Šiaudvytis.

Kaip kiti atleistieji diplomatai, G. Šiaudvytis tikina neturėjęs galimybės per tris dienas atsiimti savo prašymą po liepos 24 d., kai paprašė ministro leidimo atsistatydinti iš pareigų, nors darbo sutartis buvo nutraukta tik rugpjūčio 1 d.

Tačiau konkrečių savo argumentų G. Šiaudvytis kalbėdamas su žurnalistais nepateikė - esą tai pirmiausia turi būti pasakyta teismui.

URM atstovas V. Kaupas buvusių diplomatų kalbas apie neva ministro kabinete patirtą stresą ir psichologinį smurtą vertina skeptiškai, kaip vieną iš neperspektyvių gynybos būdų. Advokato žodžiais, jeigu jautėsi nekalti, kiekvienas iš

PASVEIKINO NAUJAI IŠRINKTĄ KALIFORNIJOS GUBERNATORIŲ

LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas spalio mėn. 8 d. rytą pasveikino naujai išrinktą Kalifornijos gubernatorių Arnold Schwarzenegger, linkėdamas jam visokeriopos sėkmės.

Sveikinimo laiške V. Ušackas išreiškė interesą aktyviau vystyti ir plėtoti ekonominius ryšius tarp Lietuvos ir ekonomiškai stipriausios JAV valstijos, kurioje gyvena kas septintas amerikietis, o sukuriamas bendras valstijos vidaus produktas yra penktas pagal dydį pasaulyje.

Praėjusią savaitę su darbo vizitu Kalifornijoje lankėsis Lietuvos ambasadorius su Los Angeles meru James K. Hahn aptarė Kauno ir Los Angeles miestų bendradarbiavimą bei simboliškai pradėjo Tauragės ir Torrance prekybos rūmų susibičiuliavimą.

Manoma, kad Kalifornijos valstijoje gyvena 70,000 lietuvių kilmės amerikiečių.

Kęstutis Vaškelevičius, LR ambasada JAV

diplomatų turėjo galimybę pasinaudoti Diplomatinės tarnybos įstatyme nurodytu trijų dienų terminu. Nors ministro įsakymas atleisti juos iš pareigų buvo pasirašytas tą pačią, liepos 24 dieną, atleidimo terminas buvo nurodytas tik nuo rugpjūčio 1 dienos. “Jei diplomatai būtų pasinaudoję galimybe savo prašymus atšaukti, natūralu, kad ministras nebūtų turėjęs galimybės jų atleisti. Tačiau nė vienas iš atleistųjų to nepadarė. Tik po gerų trijų savaičių, šiek tiek aprimus emocijoms, atsitokėjus, atsirado įvairių interpretacijų”, - aiškino V. Kaupas. Teisininkas pripažįsta, kad, išgirdus ministro priekaištų, diplomatus galėjo apimti emocijos. Tačiau, anot jo, tada kyla klausimas, ar diplomatai, kurie pasiduoda emocijoms per pusvalandį ir vėliau nesuvaldo jų per tris dienas, gali būti nepažeidžiami ir dirbti užsienio valstybėse.

V. Kaupo nuomone, bylų eiga turėtų paneigti atleistųjų diplomatų versijas, kad vizų korupcija jiems buvusi paslaptis. “Jeigu Valstybės saugumo departamentas surinko duomenų apie tam tikrus pažeidimus, manau, kad tie pažeidimai nebuvo iš piršto išlaužti. O jeigu tai yra ne vienkartiniai ir neatsitiktiniai pažeidimai, gal diplomatai suvokė, kad juos padarė ir atitinkamai sureagavo”, - svarstė V. Kaupas.

Beje, URM atstovaujantis teisininkas prašė visas bylas iš esmės nagrinėti uždaruose teismo posėdžiuose, motyvuodamas tuo, kad gali būti atskleistos valstybės ir tarnybos paslaptys. Dalis tokių prašymų buvo patenkinta.

Užsienio reikalų ministras A. Valionis rugpjūčio pabaigoje kategoriškai pareiškė nematęs galimybių, kad dėl vizų skandalo atsistatydinę konsuliniai pareigūnai galėtų sugrįžti į tarnybą teismo keliu. A. Valionio žodžiais, atsistatydinti susikompromitavusius pareigūnus privertė ne psichologinis spaudimas, bet argumentų kalba.

Buvusių diplomatų - G. Šiaudvyčio, G. Ronkaičio, D. Ryliščio, L. Valentukevičiaus ir R. Ramoškos - skundus rugsėjo 5 dieną atmetė Valstybės paslapčių apsaugos koordinavimo tarpžinybinė komisija. Įvertinusi Valstybės saugumo departamento pateiktą operatyvinio tyrimo medžiagą, komisija nusprendė, kad teisė dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija minėtiems buvusiems diplomatams atimta pagrįstai. Pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą bei kitus teisės aktus asmenys, netekę teisės dirbti su įslaptinta informacija, negali dirbti Užsienio reikalų ministerijoje diplomatinio darbo.

Eltos inf.

PREZ. V. ADAMKUS MANO, KAD BALTARUSIJOS REŽIMO IŠ ESMĖS NEĮMANOMA PAKEISTI

Vilnius, spalio 9 d. (ELTA). Kadenciją baigęs Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus kritiškai įvertino grupės Seimo narių, keturių socialdemokratų, apsilankymą Baltarusijoje, jų pareikštą paramą dabartiniam Minsko režimui.

V. Adamkaus teigimu, ryšių su ne demokratiniu keliu paskirtu parlamentu negalima pateisinti jokiais argumentais, nes esančio Baltarusijos režimo iš principo patobulinti neįmanoma.

“Toks grupės Seimo narių socialdemokratų poelgis nesuderinamas su Lietuvos, kaip Vakarų demokratijos, būsimos Europos Sąjungos valstybės, laikysena. Toks poelgis silpnina Baltarusijos demokratijos jėgas”, - pabrėžia V. Adamkus.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Akimirka iš Tautos fondo suvažiavimo. Iš k.: Jurgis Valaitis, Tarybos pirmininkas, Juozas Giedraitis, Garbės pirmininkas, Pranas Povilaitis, vicepirmininkas, dr. Algirdas Lukoševičius, direktorius.

TAUTOS FONDUI LABIAUSIAI RŪPI LIETUVOS MOKYKLOS

Dusetų vidurinė mokykla garsi savo dailės dalykų dėstymu. Čia auga meniški vaikai, kurie laurus jau skina įvairiuose tarptautiniuose konkursuose. Dusetos - gimtas Jurgio Valaičio, Tautos fondo tarybos pirmininko, kraštas, kur jį vieną 1999 metų vasaros dieną nuvedė tėviškės ilgesys. Vaikščiodamas mielo širdžiai Sartų ežero pakrantėje, jis susipažino su 10-metė

Kamile, Dusetų moksleive, kuri “seneliui” Jurgiui ėmė rašyti laiškus, pagražindama juos savo piešiniais. Po metų susirašinėjimo, Jurgiui Valaičiui gimė idėja “įdukrinti” visą mokyklą, kuri pavadinta garsaus kraštiečio Kazio Būgos vardu. Nuo to prasidėjo mokyklų įdukrinimo programa Tautos fonde. Kadangi tuo metu Garliavos, Juozo Lukšos vardo, gimnaziją, esančią ne-

toli Kauno, globojo kita Tautos fondo vadovybės narė - Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, beliko įforminti ir antrąją mokyklą. N. Bražėnaitė-Paronetto buvo pakviesta vesti šią TF Mokyklų įdukrinimo programą.

1999 m. buvo padaryta apklausa, ko labiausiai reikia Lietuvos mokykloms (o reikia mokymo priemonių, valstybės skiriamų lėšų nepakanka vadovėliams įsigyti, ypač trūksta

istorijos vadovėlių, lietuvių kalbos ir svetimų kalbų žodynų, kompiuterių ir kt.), paruoštas ir plačiai Amerikoje paskleistas laiškas, kviečiantis įdukrinti kurią nors Lietuvos mokyklą. Sparčiai augo įdukrintojų skaičius. Po pirmųjų metų jų buvo daugiau kaip 60. Šiandien, praėjus trejiems metams, įdukrintų mokyklų skaičius artėja prie 200. TF, skatindamas šią iniciatyvą, aukotojo skiriamą pirmąją piniginę auką padidina 50 proc.

Tautos fondas Lietuvos mokykloms skiria išskirtinį dėmesį - be jau minėtos įdukrinimo programos rengiami patriotinių rašinių konkursai, kurie tapo labai populiariūs. Laimėjusieji premijuojami. Taip vaikai skatinami mąstyti apie tėvynę, apie pareigą tėvynei, apie istoriją, apie Lietuvos valstybę. Temos, kuriomis buvo rašyta rašiniai: “Lietuva ir Europos Sąjunga. Dabartis ir perspektyvos”, “Kaip aš suprantu demokratiją Lietuvoje” ir kt. Rašinius vertina solidi komisija, susidedanti iš mokslininkų, švietimo darbuotojų ir TF atstovų. Darbo komisijai pakanka, nes vien tik laimėtojų apdovanojama 200.

TF be to remia Visuomeninių diskusijų klubus, kuriais norima padidinti visuomeninį

aktyvumą provincijoje; norint paremti dar tik įsibėgėjančias žemės ūkio kredito unijas, joms suteikta terminuota paskola su minimaliomis palūkanomis; remiami skautai ir ateitininkai; padedama katalikiškoms mokykloms; beje, ir specialus mokykloms skirtas priedas, įsteigtas prie *Vals-tiečių laikraščio*, kuris pavadintas *Tėviškės šviesa*, - jau iš pavadinimo aišku, kad didžiausias rūpestis - kaimo mokykla. Prie TF veikia mažesni fondai, kurie remia studentus (Jurgio Milerio lituanistinė stipendija Vilniaus pedagoginiame universitete studentams, kurie, baigę mokslus, vyks dirbti į kaimo mokyklas; J. Brundzos stipendija Veterinarijos akademijoje). Tiesioginė kasmetinė parama skiriama Rytų Lietuvos mokykloms. Anksčiau buvo remiami ir tų mokyklų mokytojai. Po rugsėjo 11-osios ši parama sustabdyta.

Kadangi Tautos fondas didžiausią dalį savo veiklos yra nukreipęs į Lietuvą - geresniems ryšiams su Lietuva užtikrinti ir norint gauti išsamesnę informaciją - Vilniuje įsteigta atstovybė, kuri šiemet pakeitė adresą. Nuo šiol TF raštinė veikia Vilniuje, Pilies g. 8.

Audronė V. Škiudaitė

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS (1988 - 1990 M.) XXIII

Visa atsakomybė už tebesitęsiančius tragiškus įvykius Armėnijoje ir Azerbaidžane tenka centriniam valdžios aparatui Maskvoje; jis taip pat trukdo tinkamai išspręsti Krymo totorių klausimą.

Partinės biurokratijos - “naujos klasės” ir didžiausių šovinistų perėjimą į kontrpuolimą rodo ir 1988 m. rugpjūčio 3 d. SSRS AT Prezidiumo priimtas antidemokratinis įstatymas “Dėl mitingų ir demonstracijų”, ir analogiškų nutarimų priėmimas, o po to valdžios organizuoti susidorojimai su taikių mitingų dalyviais: 1988 m. rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais Ukrainoje, kiek anksčiau, birželio 25 d., “kruvinasis sekmadienis” ištremtiems į Uzbekiją Krymo totoriams Taškente, rugsėjo 11 d. susidorojimas su totoriais pačiame Kryme, Lenino mieste.

Pradėtas dalinis politinių kalinių paleidimas, formuluojamas kaip “malonės suteikimas”, beveik sustoję. [...]

[...] mes, Rygos pasitarimo dalyviai, patvirtiname savo

reikalavimus tarybinei vyriausybei, kurie buvo iškelti 1988 m. sausio mėnesį Jerevane, kovo mėnesį - Tbilisyje, birželio mėnesį - Lvoje: įteisinti kiekvienos respublikos pilietybę, tiksliai ją apibrėžiant; apriboti kitataučių atsikėlimą į nacionalines respublikas nuolat gyventi; leisti respublikoms pereiti į visišką ūkiskaitą; suteikti respublikose tautinėms kalboms valstybinių kalbų statusą, garantuojant privalomą jų mokymąsi visiems respublikos gyventojams ir netrukdomą tautinių kalbų funkcionavimą visoje respublikos gyvenimo srityse; garantuoti kultūrinę tautinę autonomiją tautinėms mažumoms; leisti sugrįžti į savo tėvynę ištremtoms tautoms ar jų atstovams, respublikų ir nacionalinių sričių sienas patikslinti etniniu principu; garantuoti teisę sugrįžti į savo istorinę tėvynę tų tautų atstovams, kurie turi savo valstybes už SSRS ribų; uždrausti vykdyti tautų dvasinį, fizinį, ekonominį genocidą; uždrausti vykdyti tautų maišymą tariamai dėl ekonominio ar kitokio būti-

numo; garantuoti religijos laisvę, sudaryti visas galimybes atkurti tautines religines bendruomenes; uždrausti išvežti už savo respublikos ribų nuteisuosius; paleisti visus sąžinės kalinius, juos reabilituoti; leisti įkurti tautines karines formuotes, garantuoti, kad visi norintys galėtų atlikti karinę tarnybą tik savo respublikoje.

Manome, kad visų šių reikalavimų realizavimas neįmanomas be visiško politinio ir ekonominio SSRS valdymo decentralizavimo ir realios teisės suteikimo kiekvienai tautai pačiai savarankiškai politiškai apsispręsti; protestuojame prieš termino “tarybinė liaudis” vietą “SSRS tautos” vartojimą. Pabaltijo tautos reikalauja pripažinti 1920 m. Latvijos, Lietuvos ir Estijos taikos sutarčių su Sovietų Rusija galiojimą. [...]

Esame nuomonės, kad svarbiausia šiandien - pakeisti SSRS galiojančią politinę sistemą. Ir to mes privalome siekti visais įmanomais būdais, iš kurių ypač svarbus - demokratinės rinkimų sistemos įgy-

1940 metų birželio 14 dienos trėmimų į Sibirą paminėjimas Kaune 1989.06.14.

vendinimas iškeliant savus kandidatus. Bet kol nėra respublikose pilietybės įstatymų, tol negali būti ir tikro mūsų tautų valios pareiškimo net ir esant demokratiniais rinkimams.

Mes sieksime SSRS tikros žodžio laisvės vietoj dekretuoto viešumo. [...] Mes reikalaujame nutraukti užsienio radijo stočių trukdymą, kaip barbarišką ideologinės kovos metodą.

(Bus daugiau)

Vilniaus meras Artūras Zuokas ir Vilniaus-Čikagos susigiminių miestų komiteto pirmininkas, Lietuvių Respublikos garbės konsulas Palm Beach, Floridoje, Balzeko lietuvių kultūros steigėjas ir prezidentas Stanley Balzekas. Jr.

AMERIKOS LIETUVIAI IR LIETUVA

Lietuvių išeivių veikla Amerikoje turi galias tradicijas. Per daugiau nei šimtą metų čia buvo įkurta daugybė įvairių kultūrinių, politinių, visuomeninių organizacijų, fondų, draugijų. Jų veikla daugeliu atveju buvo svarbi ne tik patiems išeivijos lietuviams, bet ir Tėvynėje gyvenantiems tautiečiams. Išeiviams visuomet buvo svarbu išlaikyti ryšį su tėvų ir protėvių žeme, nenutolti nuo savo šaknų, daugeliu atveju įvairiais būdais padėti savo tėvynei, o ir patiems iš jos kartais pasisemti stiprybės.

Šiais laikais Amerikos lietuvių išeivių bendradarbiavimas su Lietuva taip pat turėtų būti labai gyvas ir svarbus. Lietuva sparčiai kinta, modernėja, randa sau garbingą vietą Europos šalių bendrijoje, mezga verslo ir kultūrinius ryšius su įvairiomis pasaulio šalimis, tarp jų ir Jungtinėmis Valstijomis. Lietuvos politikai, visuomenės ir verslo atstovai kuo toliau, tuo dažniau lankosi Amerikoje ir neretai vis dar stebisi radę čia labai gyvą lietuvišką veiklą. Nors aktyviausios lietuviškos organizacijos gana tampriai bendrauja su Lietuva, šis bendravimas galėtų būti ir platesnio masto.

Prieš 37 metus Čikagoje įsteigtas Balzeko lietuvių kultūros muziejus jau keliolika metų ypač aktyviai bendrauja su Lietuvos politinėmis, kultūrinėmis, visuomeninėmis organizacijomis. Muziejuje yra lankęsi ir apie jo veiklą žino daugelis žymiausių Lietuvos žmonių. Kasmet muziejus “Metų žmogaus” žymeniu pagerbia Lietuvai, lietuviams ar žmonijai nusipelnusį asmenį. “Metų žmogaus” žymeniu buvo pagerbti ir nemažai asmenų iš Lietuvos. Šiomet šis žymuo suteiktas Vilniaus merui Artūrai Zuokui. Tai ypač svarbu, nes Čikaga ir Vilnius yra susigiminiavę miestai, taip vadinami “sister cities”.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus kviečia visas išeiviškas organizacijas, įvairių verslų ir profesijų atstovus dalyvauti muziejaus rengiamame “Metų žmogaus” pokylyje, kuris įvyks vieno prestižiškiausių pasaulio viešbučių - Peninsula Hotel - pokylių salėje Čikagos miesto centre. Dalyvavimas pokylyje - tai ne tik asmenišką vieno ar kito vienos ar kitos organizacijos atstovo susipažinimas su Lietuvos sostinės meru. Tai - išeiviškos veiklos pristatymas Lietuvai, tai - proga užmegzti verslo ar kultūrinius ryšius, tai - proga parodyti išeivijos paramą ne tik merui asmeniškai, bet ir visiems Vilniaus ir Lietuvos žmonėms.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus “Metų žmogaus” pokylio svečių ir rėmėjų vardai bus įrašyti pokylio programoje. Dar kartą kviečiame visus dalyvauti. Pokylis įvyks šių metų spalio 26 d., 5 val. vakaro, Peninsula Hotel, 108 E. Superior St., Čikagoje. Dėl bilietų užsakymo ir sveikinimo ar reklamos įdėjimo į pokylio programą, prašome skambinti muziejaus telefonu 773-582-6500.

Karilė Vaitkutė

JAV DEPORTUOS ĮTARIAMĄ HOLOKAUSTO NUSIKALTIMAIS LIETUVĮ

Spalio 10 d. (BNS). JAV apeliacinis teismas panaikino paskutines kliūtis deportuoti į Lietuvą Floridos valstijos gyventoją 82-ųjų metų Algimantą Dailidę, kuris įtariamas dalyvavęs nusikaltimuose prieš žydus per Antrąjį pasaulinį karą nacių okupuotoje Lietuvoje.

Agentūros AFP pranešimu, apeliacinis teismas pritarė 2002-ųjų rugpjūtį Floridos valstijoje, Brandtone įsikūrusio JAV imigracinio teismo sprendimui deportuoti A.Dailidę, kuris įtariamas 1941 metais dalyvavęs suimant žydus, mėginusius pasislėpti nuo nacių persekiojimo, ir prievartinio suvaremo į Vilniaus getą.

Teismo teigimu, A.Dailidė 1941-1944 m. tarnavo nacių vadovaujamoje Lietuvos saugumo policijoje - vadinamajame Saugume.

1950-siais A.Dailidė atvyko į JAV, kur imigracinei valdžiai pareiškė karo metu dirbęs eiguliu. Paaiškęs jo vaidmeniui holokauste, 1997 m. Ohajo teismas atėmė iš A.Dailidės JAV pilietybę.

JAV Teisingumo departamento pranešimu, “Saugumo suimti žydai buvo arba sušaudyti Paneriuose, arba grąžinami į Vilniaus getą, kur buvo

laikomi nežmoniškais sąlygomis”.

Teisingumo departamento Specialiųjų tyrimų biuro vadovas Elis Rosenbaumas teigė, jog “laisvanoriškai dalyvaujant kolaborantams, tokiems kaip Dailidė, naciai vos per kelis mėnesius 1941 metų rudenį sunaikino daugumą iš 60 tūkstančių Vilniaus žydų”.

“Dailidė pelnytai patrauktas atsakomybėn už savo vaidmenį šiuose šiurpiuose nusikaltimuose”, - teigė nacių medžiootojo reputaciją pelnęs E.Rosenbaumas.

Lietuvos generalinės prokuratūros Specialiųjų tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Rimvydas Valentukevičius BNS sakė, kad dėl teisinių veiksmų A.Dailidės atžvilgiu bus sprendžiama gavus oficialius dokumentus.

“Tyrimas iš esmės oficialus dabar nevykdomas, bet duomenys apie jį yra. Jeigu jis grįš, mes susisieksim su juo ir tada spręsim”, - sakė R.Valentukevičius.

JAV Teisingumo departamento duomenimis, nuo 1979 metų JAV pilietybė atimta iš 73-jų įtariamų nacių pagalbininkų, 59 deportuoti iš Valstijų.

1996 m. JAV Teisingumo

departamento Specialiųjų tyrimų skyrius pasiekė, kad JAV pilietybė būtų atimta iš buvusio Saugumo policijos Vilniaus skyriaus viršininko A.Lileikio, kuris, atvykęs į Lietuvą, čia buvo apkaltintas, teisiamas ir užpėnai mirė netrukus po to, kai buvo pripažintas dėl ligų nebegalinčiu dalyvauti savo teismo procese.

A.Lileikis buvo kaltinamas 1941 metais davęs nurodymus perduoti Ypatingajam būriui 75 žydus, vėliau jo darbas saugumo policijoje teismo buvo pripažintas kaip bendrininkavimas genocide.

1994 m. į Lietuvą sugrįžo ir po dvejų metų JAV pilietybės neteko buvęs A.Lileikio pavaduotojas K.Gimžauskas. Pernai vasarį Vilniaus apygardos teismas pripažino K.Gimžauską kaltu karo nusikaltimais, bet bausmės jam neskyrė, medikams nustačius, kad jis dėl senatvės ir ligų nebesuvaldė savo veiksmų ir nebegali už juos atsakyti. Netrukus po Vilniaus teismo verdikto K.Gimžauskas mirė.

Per nacių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais buvo sunaikinta maždaug 90 proc. iš 220 tūkst. Lietuvos žydų bendruomenės.

Po Motinos dienos Mišių Šv. Marijos bažnyčioj Rodney, Ont., kun. Kazys Kaknevičius su Lilija Turutaite, Vytautu Mašalu ir KLB skyriaus pirmininku Jonu Statkevičium.

■ **Lietuvoje** yra sukurtas toks biurokratinis mechanizmas, kad prezidentas net neturi teisės nubauti ministro, nors šis ne tik akivaizdžiai pažeidinėja įstatymus, bet net nesiteikia atsakyti į šalies vadovo pateiktus klausimus. Prezidentas labai supykęs. Jeigu ministras J. Olekas iki spalio 15 d. neįvykdys jo nurodymų, tada darbo imsis Generalinė prokuratūra, - tikino V. Vinickienė.

■ **Apklaustos** duomenimis, gyventojų pasitikėjimas presi-

dentu Rolandu Paksu per mėnesį sumažėjo 5 procentais. Jam palankūs 64 proc. apklaustųjų. Šalies gyventojai ir toliau labiausiai pasitiki kadenciją baigusiu prezidentu Valdu Adamkum, nors jo populiarumas vienu procentu sumažėjo (iki 76 proc.). Per mėnesį padidėjo Vilniaus mero Artūro Zuoko populiarumas - gerai apie jį atsiliepia 62 procentai. Populiariausių politikų penketuke ir toliau išlieka Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas - jam palankūs 54 proc.

apklaustos dalyvių. Apklausa atliko “Baltijos tyrimai”.

■ **Izraelio** Jad va-Šemo Holokausto ir didvyriškumo instituto duomenimis, iki 2003 metų sausio Pasaulio teisuoiais buvo pripažinti 19,706 žmonės, gelbėję žydus. Tarp jų - 513 lietuvių. Palyginimui, Vokietijoje tokių žmonių yra 376, Italijoje - 325, Austrijoje - 84, Latvijoje - 93, Rusijoje - 79, Moldovoje - 53, Estijoje - 2. Tik šešių valstybių piliečiai šiuo atžvilgiu lenkia Lietuvą.

Pagal Lietuvos spaudą

ARGENTINOS LIETUVIŲ ŽINIOS

✓ **Su dideliu pasisekimu** pasirodė mišrus choras “Langas” iš Lietuvos, vadovaujamas prof. Ritos Kraucevičiūtės, dalyvavęs Buenos Aires Tarptautiniame chorų festivalyje rugsėjo 22-29 d.

✓ **S.L.A. Valdyba** dėkoja LR ambasadai už organizuotą koncertą Argentinos lietuvių kolonijai, įvykusį rugsėjo 23 dieną.

✓ **S.L.A. jaunimas** ruošia stovyklą, kuri įvyks spalio 25 ir 26 dienomis, Canning priemiestyje. Kartu kviečia dalyvauti ir suaugusius (sekmadienį, 26 d.), kadangi vietovė turi visus patogumus smagiai praleisti dieną.

✓ **Choras “Daina”**, vadovaujamas prof. Henriko Urbono, dalyvavo rugsėjo 18 d. chorų susitikime, kurį organizavo Salto provincijos Katalikų Universitetas. Spalio 11 d. pasirodė Avellanedos mieste.

✓ **XV alaus šventė**. Lapkričio 16 d., 1 val. įvyks SLA patalpose ši, jau tradicinė, šventė. Bus paruošti skanūs pietūs, pakelti tostai, ir linksmi šokiai, kadangi gros “Sans Souci” orkestras. Pasirodys tautinių šokių grupės. Tarp 3 ir 5 val. bus atidaryta filatelijos paroda, kurioje p. Stasys Majauskas parodys nepaprastų savo kolekcijos lietuviškų pašto ženklų. Kviečiami visi dalyvauti, ir prašomi užsisakyti vietas iš anksto.

✓ **Ruošiama** naminė loterija (bingo), kuri įvyks gruodžio 6 d.

CLEVELAND, OH

Du draugai sportininkai - Marius Čepulis ir Kovas Kijauskas dalyvavo Jaunučių lengvosios atletikos varžybose Clevelande.

R. Čepulio nuotr.

KETURIASDEŠIMT PIRMASIS

“Dirvos”

NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas: iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Novelės privalo būti pasirašytos slapyvardžiais. Slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Darbų pateikimas: iki 2003 m. metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Įteikimo vieta: rankraščius siųsti šiuo adresu:

“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių,
Antroji premija - 300 JAV dolerių

*Konkurso darbų vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

LB-nės surengtoje Lietuvių dienų mugėje Clevelande skulptorius Narbutaitis su savo darbais.

G.Kijauskienės nuotr.

• **Brooklyn** vyskupas Dailly, prieš pasitraukdamas į poilsį, patvirtino naujų etninių grupių sielovadą, tarpe jų ir lietuvių. Vyskupija nori išryškinti ir įvertinti turtingą skirtingų tautybių įnašą tikėjimo plotmėje ir padėti naujai atvykusiems per vyskupijos migracijos skyriaus paslaugas. Lietuvių sielovadai vadovaus kun. Vytautas Volertas su savo pagalbiniu komitetu. Dėl visokių paslaugų skambinkite kun. Volertui - 718 326-2236. Naujas Brooklyn vyskupas yra Nicholas Di Marzio.

• **Apreiškimo parapijos** taryba, atrodo, yra pašalinta. Į naują tarybą yra pakviesti Juozas Rudis ir Vida Jankauskienė. Jie dalyvaus kartu su ispanų kilmės nariais bendroje taryboje su Our Lady of Mount Carmel. Iš esmės niekas nepasikeitė, išskiriant, kad mažiau žmonių atstovaus lietuvių parapijiečius. Vida Jankauskienė pranešė, kad labai daug žydų keliai į šį Williamsburgo rajoną, ir, kad kainos labai kyla. Kol kas lenkų visuomenė stipriai laikosi Greenpoint.

• **Walker gatvėje** “Art in General” meno galerijoje buvo surengtas žymaus fluxus meno atstovo ir vieno iš jo įkūrėjų, Jurgio Maciuno garbei išleistas knygos *Looking for Mr. Fluxus, In The Footsteps of George Maciunas* vakaras. Jame kiekvienas norintis galėjo nusipirkti minėtąją knygą, pasižvalgyti po Čekijos atstovės eksponuojamą parodėlę bei stebėti viename iš galerijos kambarių vykusį spiritizmo seansą. Renginyje taipogi gurdinomas vynas ir kiti alkoholiniai gėrimai bei skanaujami lietuviški cepelinai, kurie, kaip įdomiai tai besikambėtų, amerikiečių buvo įvardinti vegetarinu maistu ir pagaminti pagal jų receptą - su vištienos ir grybų įdaru. Šis renginys buvo išskirtinis tuo, jog Maciuno atminimui (mirė 1978 m.) rengiamų įvykių tikrai nėra daug.

NEW YORK, NY

Nors jis buvo vienas žymiausių avangardinio meno srovės fluxus atstovas pasaulyje, taipogi vienas iš Soho menininkų rajono Manhattane įkūrėjų, jo atstovaujamos meno krypties kontraversiški vertinimai ir praeities nesutarimai su valdžia dažnai įtakoja tai, jog šis lietuvis ir jo veikla yra retai minimi.

• **LR Generaliniam Konsulate** Manhattane buvo atidaryta Lietuvos grafikės Irenos Dauksaitės-Guobienės darbų paroda. Atsilankė 60 žmonių mišrios publikos. Menininę pristatė Generalinis konsulas

Mindaugas Butkus. Jos darbai yra spalvingi, daugiau siurrealistinio stiliaus.

• **Spalio 5 d.** įvyko populiarios Lietuvos pop muzikos grupės “Rondo” koncertas Kearney, NJ. Atsilankė nemažai žmonių, koncertas gerai pasisekė. Jį suorganizavo Žilvinas Bublīs.

• **“Notes to the Motherland”** vaidinimas vyksta 78th Street Theatre Lab, Manhattan. Jame vaidina Paul Rajeckas, Atsimainymo parapijos parapijiečio Gedimino Rajecko sūnus, profesionalus aktorius, jau ilgus metus vaidinantis Manhattan.

Dr. Giedrė Kumpikas

SPORTAS

Korp! Neo-Lithuania golfo žaidynėse pirmoji ketveriukė: R.Janukaitis, K.Torphy, E.Modestas ir S.Torphy.

SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

VIII-sios Pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo varžybos įvyks 2004 m. sausio 7-9 dienomis, Alpe d'Huez slidinėjimo kurorte, netoli Grenoblio, Prancūzijoje. Rengia Lietuvos kalnų slidinėjimo federacija. Website: www.kalnuslidinejimas.lt

Išvyką į šias žaidynes iš Amerikos organizuoja ir informacijas suteikia: Gailė Oslapaitė, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, CA 92341, USA. Tel: 310-880-2952. E-mail: gailute@msn.com

Žaidynių varžybines informacijas teikia Algis Šėkas, 20291 Deervale Lane, Huntington Beach, CA 92646, USA. Tel: 714-968-8124. Fax: 909-277-1082. E-mail: isekas@octa.net

ŠALFASS informacija

LIETUVA IR PASAULIS

PASIRAŠYTI PIRMIEJI SUSITARIMAI TARP LIETUVOS IR MAROKO

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis spalio 7 d. baigė pirmąjį dvišalių santykių istorijoje oficialų vizitą Maroko karalystėje. Tą pačią dieną Lietuvos diplomatinės vadovas išvyko į kitą Šiaurės Afrikos valstybę - Tunisą.

Pasibaigusio oficialaus vizito Maroke susitikimuose su Maroko ministru pirmininku Driss Jettou, Parlamento aukštesniųjų ir žemesniųjų rūmų pirmininkais, užsienio prekybos ministru, pramonės, prekybos ir telekomunikacijų bei turizmo ministrais kalbėta apie dvišalių santykių plėtojimo Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą perspektyvas, ekonominio ir prekybinio bendradarbiavimo galimybes, pasikeitimą verslo delegacijomis, ES ir pietinių Viduržemio jūros partnerių dialogą.

Pasak URM pranešimo, Maroko karalystė yra aktyvi ES iniciuoto Barselonos proceso - ES ir pietinių Viduržemio jūros valstybių partnerystės - dalyvė, viena iš nuosaikiausių arabų valstybių. Lietuvai, kaip būsimai ES narei, svarbu užmegzti dialogą su Barselonos proceso dalyvėmis, iš ES fondų per partnerystės įgyvendinimo finansavimui skirtą MEDA programą gauti nemazą finansinę bei ekonominę pagalbą.

Rabate pasirašyti pirmieji dvišalių santykių istorijoje susitarimai dėl abipusio vizų režimo panaikinimo diplomatinės pasų savininkams ir dėl politinių konsultacijų tarp abiejų šalių Užsienio reikalų ministerijų. Tikimasi, kad jie taps dvišalio bendradarbiavimo teisinės bazės kūrimo pradžia bei paskatins ryšių tarp abiejų valstybių plėtrą. Pokalbiuose aptarta ir kitų dvišalių susitarimų - oro susisiektimo, investicijų skatinimo ir apsaugos, dvigubo apmokestinimo išvengimo parengimo ir pasirašymo svarba.

Be kita ko, Maroko atstovai neslėpė didžiulio susidomėjimo Lietuvos statybos sektoriumi ir pabrėžė, jog Lietuvos verslininkai bei statybininkai galėtų sėkmingai dirbti šioje Šiaurės Afrikos šalyje. Taip pat pasikeista nuomonėmis dėl Klaipėdos uosto panaudojimo galimybių. Lietuvos ir Maroko pareigūnai susitarė dar iki šių metų pabaigos pradėti praktines konsultacijas, kurios padėtų įvertinti ir kitas dvišalio bendradarbiavimo galimybes.

KLAIPĖDAI - AUKŠČIAUSIAS EUROPOS TARYBOS APDOVANOJIMAS

Klaipėda, spalio 7 d. (ELTA). Uostamiesčių pasiekė aukščiausias Europos Tarybos apdovanojimas - Europos prizas.

Teigiama, jog neįprastas, sunkus, net 50 kilogramų sveriantis, Klaipėdai adresuotas siuntinys sukėlė Lietuvos muitininkų įtarimus. Uostamiesčio Užsienio ryšių skyriaus darbuotojams teko net kelias dienas aiškintis, kad tai ne prekė, o Europos tarybos uostamiesčiui skirtas apdovanojimas. Jo klaipėdiečiai siekė keletus metus.

Sprendimas už tarptautinę veiklą apdovanoti Klaipėdos miestą Europos prizų kiek anksčiau buvo priimtas Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos sesijoje Strasbūre. Tai pats aukščiausias apdovanojimas, kasmet skiriamas vienam miestui iš Europos valstybių. Prizą sudaro trofėjus, medalis, diplomai ir piniginis 7 tūkst. 600 eurų prizas jaunimo grupės kelionei po Europą.

ELTA primena, kad 1999 metais Klaipėdai buvo įteikta Europos Tarybos garbės vėliava. 2001 metais į Lietuvos uostamiesčių atkeliavo ir Europos Tarybos garbės ženklas. Klaipėda yra vienintelis miestas Lietuvoje ir Baltijos šalyse, pelnęs visus tris Europos Tarybos apdovanojimus už tarptautinę veiklą. Šie apdovanojimai - aukštas miesto įstaigų, organizacijų ir savivaldybės Užsienio ryšių skyriaus iniciatyvų įvertinimas. Kitą savaitę Europos tarybos atstovas jį oficialiai įteiks Klaipėdos merui Rimantui Taraškevičiui.

PER EUROPA PASIEKĖ ATĖNUS

Vilnius, spalio 8 d. (ELTA). Europos valstybių sostines apibėgti pasiryžęs tolimųjų nuotolių bėgikas Petras Silkinas pasiekė Atėnus. Graikijos sostinėje sportininkas aplankė Akropolį, senamiestį ir kitas įžymias vietas.

Iš Vilniaus šių metų gegužę Prezidento Rolando Pakso ir tautiečių išlydėtas sportininkas jau apibėgo Baltijos šalis, Skandinaviją, Vidurio Europą. Jis aplankė Rygą, Taliną, Helsinkį, Stokholmą, Varšuvą, Berlyną, Kopenhagą, Amsterdamą, Londoną, Dubliną, Paryžių, Briuselį, Liuksemburgą, Prahą, Vieną, Bratislavą, Liublianą, Budapeštą, Sofiją, Stambulą. Iš Atėnų sportininkas leis į Romą bei Madridą.

Bėgimą P. Silkinas planuoja užbaigti lapkričio viduryje Portugalijos sostinėje Lisabonoje. Bėgikas iš viso planuoja įveikti maždaug 16 tūkstančių kilometrų. Pilietinę akciją "Petro Silkino bėgimas per Europą už Lietuvą 2003" bėgikas skiria būsimai šalies narystei Europos Sąjungoje. Šiuo bėgimu sportininkas nori nutiesti simbolinį kelią tarp Lietuvos ir ES šalių narių bei kandidačių sostinių.

LGITIC inf.

Ion Mircea Pascu, Rumunijos Gynybos ministras, NATO gen. sekretorius lordas George Robertson ir Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius gynybos ministrų pasitarime Colorado Springs spalio 8 dieną.

NATO nuotr.

PAULASKAS PASIPIKTINO BALTARUSIJOJE BESILANKANČIŲ PARLAMENTARŲ PASISAKYMAIS

Vilnius, spalio 8 d. (ELTA). Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas neigiamai vertina nostalgiją praeičiai dvelkiančius Baltarusijoje viešinių Lietuvos parlamentarų pasisakymus. Yra nerašytas susitarimas, kad, nepaisant to, ar esi pozicijoje, ar opozicijoje, užsienyje susitinkant su parlamentu, vykdomosios valdžios atstovais niekada neneši šiukšlių iš namų, nekalbi neteisybės, - sakė A. Paulauskas. Jis stebėjosi, kaip galima blogai kalbėti apie savo valstybę ir savo visuomenę. Vertindamas išvykusių Seimo narių asmenybes A. Paulauskas pridūrė, kad ypatingai gal stebėtis ir nereiktų, nes jų pasisakymuose iš Seimo tribūnos visada buvo jaučiama nostalgija praeičiai.

A. Paulauskas yra įsitikinęs, kad į Baltarusiją nuvykę parlamentariai turi susimokėti už pasinaudojimą valstybiniu automobiliu. Kalbėdamas apie galimas nuobaudas Seimo vadovas sakė, kad yra du instrumentai - vieši pareiškimai, pasmerkimai ir atsižvelgimas į kitas keliones. "Kai ateityje jie pageidaus kelionių - mūsų reikalas bus apsispręsti, ar juos išleisti, ar ne", - sakė A. Paulauskas.

Spalio 6 d. Seimo nariai socialdemokratai Bronius Bradauskas, Vydas Baravykas, Vladimiras Orechovas ir Vytautas Einoris Seimo automobiliu išvyko susitikti su nedemokratinio Baltarusijos parlamento atstovais. Seimo valdyba šios kelionės nefinansavo.

OLIMPIADAI ATĖNUOSE TRANSLIUOTI PRAŠO PAPILDOMŲ LĖŠŲ

Vilnius, spalio 7 d. (ELTA). Susitikęs su Premjeru Algirdu Brazausku Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinis direktorius Kęstutis Petrauskis prašė papildomų lėšų 2004 metų Atėnų vasaros olimpinėms varžyboms transliuoti.

Kaip *Eltai* sakė K. Petrauskis, kitąmet rugpjūčio 13-29 dienomis vyksiančioms olimpinėms varžyboms transliuoti LRT papildomai reikia 1.5 mln. Lt. "Didžiausia problema ta, kad Europos transliuotojų sąjunga, suteikusi mums išskirtinę teisę transliuoti olimpinės varžybas, pakeitė mokėjimo sąlygas ir reikalauja išankstinio mokėjimo, tad mums reikia jau šiais metais mokėti iš anksto už visas transliavimo paslaugas ir licenciją. Tai labai skaudžiai paliečia mūsų biudžetą", - sakė LRT vadovas.

Susitikime pabrėžta, kad Atėnų olimpinės žaidynės yra labai svarbus įvykis, propaguojantis Lietuvos sportininkų pasiekimus ir pačią valstybę pasaulyje, kita vertus, tai yra nemaža paskata sporto propagandai Lietuvoje. "Anksčiau Vyriausybė skirdavo papildomų lėšų olimpinėms žaidynėms transliuoti, todėl kreipiausi į Premjerą", - teigė K. Petrauskis.

Premjero atstovės spaudai Nemiros Pumprickaitės teigimu, Vyriausybės vadovas supranta, jog olimpių žaidynių transliacijų finansavimas yra nedelsiant sprendinas dalykas, tačiau kitų metų biudžetas jau yra suformuotas ir teikiamas Seimui. "Premjeras pažadėjo konsultuotis su finansų ministre, kaip pagelbėti nacionaliniam transliuotojui", - sakė N. Pumprickaitė.

Su Vyriausybės vadovu LRT gen. direktorius taip pat aptarė kai kurias kitas nacionalinio transliuotojo investicijas. Didžiausias kitų metų uždavinys - atnaujinti susidėvėjusią, pasenusią televizijos ir radijo techniką.

"Intensyviai bendradarbiaujame su Europos transliuotojais, keičiamės reporta-

žais, garsinam Lietuvos vardą pasaulyje ir Europoje, bet kai jie pas mus atvažiuoja, švelniai tariant, nepatogu rodyti tai, ką turim, nes esam tikrai gerokai atsilikę techniniu lygiu nuo kitų Europos transliuotojų", - sakė K. Petrauskis. Jo teigimu, minimalioms investicijoms į naują techniką LRT kitiems metams reiktų 3 mln. 600 tūkst. Lt. Pokalbyje taip pat aptarti antrosios programos transliacijos, LRT reklamos lėšų panaudojimo klausimai. A. Brazauskas taip pat paragino LRT vadovą daugiau dėmesio skirti radijo ir televizijos archyvų tvarkymui. Šiam tikslui kitų metų biudžete numatyta 0.5 mln. Lt. 2004 m. biudžete nacionaliniam transliuotojui iš viso numatyta skirti 36.6 mln. Lt.

RUSIJOS TEISMAS NUTEISĖ LIETUVOS PILIETĮ

Pskovas, spalio 9 d. (Rosbalt-ELTA). Pskovo srities Sebežo rajono teismas nuteisė Lietuvos pilietį Arvydą Lukoševičių aštuonerius metus kalėti. Jis atliks bausmę griežtojo režimo kolonijoje už narkotikų kontrabandą itin stambiu mastu. Rusijos pareigūnų teigimu, nusikaltimas, susijęs su sintetinių narkotikų kontrabanda, buvo tiriamas keturis mėnesius. Gegužės 24-ąją A. Lukoševičius įvažiavo į Rusijos teritoriją ir muitininkams pareiškė neturįs draudžiamų įvežti daiktų. Bet jo mašinoje buvo rasta 119 tablečių. Cheminė ekspertizė nustatė, jog tabletėse yra 5,57 gramo sintetinės kilmės narkotinės medžiagos MDMA. Kaip pažymėjo Rusijos pareigūnai, šis kiekis laikomas dideliu dėl stipraus narkotikų poveikio.

KAI JAUSMAI DAINA PRAŽYSTA

Vytautas Matulionis

Lietuvių Meno Ansamblio “Dainava” koncertas, Clevelando Lietuvių dienų pagrindinis renginys, 2003.09.27., Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos auditorijoje, Cleveland, Ohio. Rengėjai: LB Clevelando apylinkės valdyba. Programoje 20 dainų/giesmių atliktų 45 ansamblio dainininkų. Dirigentas Darius Polikaitis, koncertmeisteris Vidas Neverauskas. Klausytojų virš trijų šimtų. Concerto trukmė - dvi valandos.

Prieš prasidedant koncertui, susirinkusieji sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Ši dažna renginių/minėjimų dalis šiuo atveju praėjo neįprastai darniai. Tai pianisto Vido Neverausko nuopelnas. Jis ne tik davė toną, bet išlaikė ir griežtą slinktį neleidusią giedotojams “išsi-vaikščioti kas sau”. Praeityje tas pasitaikydavo dažnai, gie-

nesitveriantis, donelaitiškai “pavasario linksmybių” išsiilgusio žmogaus dvasios protrūkis, kurį dainininkai išsakė jaunatvišku užsidegimu ir nekantrumu. Mįslingoji V. Miškinio *Alksnio ugnelė* (žodž. Janinos Degutytės) - gražus muzikos ir eilių derinys. Jį galima pavadinti tikrai “miškinišku” - tiek jame daug šiam kompozitoriui būdingų muzikinių priemonių. Henriko Nagio eilėms (*Prisijaukinsiu sakalą*) sukurta Fausto Strolios *Poeto svajonė*, rūpestingai įsupta į šiuolaikinių spalvų muzikinę skraistę, ypač maloniai kuteno klausytojo ausį.

Trilypė, pranašiška V. Miškinio *Trys vizijos* (žodž. B. Brazdžionio) chorui ir akompaniatoriui statė painesnius reikalavimus, kuriems ir dainininkai

Nijolės Sinkevičiūtės *Išdykusi lopšinė* (Salomėjos Neries eilės/liaudies žodžiai) pareikalavusi iš choro ir šokio ritmo pajautimo ir vieningo judesio ir svarbiausia, tikslios intonacijos netikėtuose, sunkesniuose sąskambiuose. Tai labai įdomi daina kurioje lopšinės ir žaidimų žodžiai (“virkim, virkim košę....” “du gaidžiai vieną žirnį kūlė....”) kompozitorės vingriai įpinti į besidriekiančią muzikinę kasą. Klausytojų pasitenkinimui, dainininkai tą kasą vikriai išpynė, pažadindami daug jau beveik visai išblėsusių vaikystės prisiminimų. Ačiū jiems.

Antroji koncerto dalis prasidėjo trimis religinės muzikos kūrniais: V. Miškinio (kuris šiame koncerte turėjo net keturias kompozicijas) džiaugsmingai pakilia *Cantate Domino*, Franz Biebl *Ave Maria* ir Jono

žodžio posūkiui, o giedotojai jam atsilygino tuo pačiu.

Sekančioje dainų grupėje viešpatavo pramoginė nuotaika. Tomo Leiburo neatsispiriamais šokio ritmais alsuojanti *Vilniaus Mozaika* buvo lyg pareiginga duoklė šiuolaikinei “pasaulietiškai” muzikai, pažadinusi klausytojus iš pamaldaus susikaupimo. Savo “šališkumo” šiai muzikai dainininkai visai neslėpė. Jie ja mėgavosi, o klausytojai jiems noriai pritarė. *Oi toli, toli* (S. Gailevičius) dvelkė sentimentalumu, o Algimanto Raudonikio *Vien tik tango* kruopščiai “nagrinėjo” vyro ir moters bendravimą, vyrų ir moterų chorams vaidinant atitinkamas roles, pakaitomis reiškiant savo “nuomones” ir, galų gale, randant bendrą (!?) kalbą. Tai smagi, lengvabūdiškai jaunatviška daina, kuriai dainininkai nepašyktėjo kartais divprasmiškos šypsenos, ja užkrėsdami ir klausytojus.

Skubėti gyvenimu džiaugtis raginanti *Mūsų dienos kaip šventė* (Vytautas Kernagis, Artūro Anušausko aranžuotė) į valso sukūrį įtraukė ir klausytojus, kurių “atsakymai” chorui (dirigentui juos porą kartų paraginus) skambėjo tvirtai, lyg jie būtų staiga atjaunėję. Vokiečių liaudies daina *Aš girdžiu dainos garsus* (E. Sapranavičiaus aranžuotė, S. Žlibino lietuviškas tekstas) pakiliai užsklėdė šio vakaro “lengvosios” muzikos dalį. Savo nuotaika ir garsais ji priminė Alpes ir filmą *The Sound of Music*.

Koncerto pabaigai “Dainava” padainavo (pagiedojo?) Vaclovo Augustino *Tėvyne mūsų* (Pater Noster) (*Pater Noster* reiškia Tėve mūsų, red.). Eilės Vlodo Bražiūno (Tėvyne mūsų, kur esi danguos, širdy, etc...). Toks nelauktas sutapatinimas Tėvynės su Dangiškojo Tėvo buveine ir stebino ir jaudino, bet kažkaip ir ramino. Tai buvo guodžianti rimtis, ramstis šiame “ašarų klonyje” klajojančiam žmogui/lietuviui, kuri užtvindė ir klausytojų širdis. Paskutinė vakaro programos daina, Juozo Gudavičiaus *Kur giria žaliuoja* jau yra tapusi neatskiriama lietuvio sielos daliimi, (panašiai, kaip *Lietuva brangi*), savotišku himnu, gal geriau suvokiamu išėivijoje nei Lietuvoje. Nors dažnokai girdima, ši daina nejučiomis priverčia mintyse nuklysti ten, kur mūsų šaknys. Giliu jausmu pagrįsta ir nuoširdžiai atlikta ji niekada abejonių nesukelia. Taip buvo ir ši malonų vakarą.

Vakariniais rūbais pasipuošę dainaviečiai atrodė šauniai,

Dirigentas Darius Polikaitis.

Dr. Lino Vaitkaus nuotr.

net elegantiškai rimtai. Tai balsingas, “išmankštintas” muzikos meno vienetas susidedąs iš žmonių kuriems daina yra būtina gyvenimo palydovė, gailinanti bendrakeleivė. Balsai gerai išlyginti. Džiugino geri, nors ir negausūs, tenorai. Jie puikiai atsilaukė prieš skaitlingesnius balsus. Atrodo, kad didžiumą savo repertuaro “Dainava” sugebėtų padainuoti visai be gaidų, taip su juo jie yra suaugę. Jų veidai nebuvo tik įprastos “lietuviškos rimties kaukės”. Juos puošė šypsena, juose atsispindėjo ilgesys, džiaugsmas, tikėjimas... Šį vakarą tie besišypsantys veidai tapo sielos veidrodžiais. Į reiklius dirigento mostus jie atsakinėjo ne mechanišku garsu, bet garsu, sklidinu atitinkamo jausmo. Kiekvieną dainą jie išgyveno. Tokį drausmingumą pastabūs klausytojai pajuto tuoj pat. Ansamblyje matyti nemaža jaunystė švytinčių veidų. Jie ir nulems “Dainavos” ateitį, nors dabartis yra tikrai šviesi.

Visos aukščiau minėtos dorybės suklestėjo tik jauno, darbštaus, griežto ir muzikalaus dirigento Dariaus Polikaičio paunksnėj, jo globoj, priežiūroj ir vadovybėj. Šis jaunas žmogus savo energija ir ryžtu sugeba įtikinti tuos kurie yra jo Dievo duotos dovanos dalininkai. Jis jaučiasi lygiai laisvai visuose muzikiniuose laikotarpiuose ir nevengia į repertuarą įtraukti nei grynai pasaulietiškę nei giliai religinių kūrinių. Kruopščioje repertuaro atrankoje atsispindi visa jo asmenybė. Jo mostai yra gana kuklūs, santūrūs. Jis vengia perdėti teatrinio “didingumo” kuris daugeleiui dirigentų yra tapęs antrąja prigimtimi. Tačiau, tie santūrūs mostai yra labai įtaigūs. Tą nenuginčijamai įrodė ir šio vakaro sėkmė. Gaila, kad rengėjai nepasirūpino tinkamu dirigento apšvietimu. Jis turėjo diriguoti tamsoje. Su tuo negalima sutikti.

“Dainava” yra laiminga (Nukelta į 11 p.)

Lietuvių Meno Ansamblis DAINAVA koncerto metu.

G. Kijauskienės nuotr.

dantiesiems “rungtyniaujant” su garsajuoste. Šįkart tai buvo pakilus patriotinių jausmų išsiliėjimas. Įsidėmėkime!

Pirmasis vakare atliktas kūriny su Vytauto Miškinio *Liaudies daina* Justino Mickevičiaus eilėms (*Paukščio sparnas virš darbų visų...*). Tai lyg malda, tuoj pat atkreipusi dėmesį į nenutrūkstančią frazių tėkmę, kuri daug prisidėjo “maldingą” nuotaiką kuriant. Lietuvių liaudies sutartinė *Ugdino, ugdino* (aranž. V. Juozapaičio), būgnelio įtarpais ir choro patrepsejimais, šiame renginyje skambėjo senoviškiausiai - ji buvo ta šaknimi, iš kurios “išdygo” kitos šio koncerto lietuviškos dainos. Dažnai girdima, svajinga, romantiškai ilgesinga *Vasaros naktys* (A. Kačanauskas/Maironis), dar kartą kvietė grožėtis muzikoje atgimusiais gamtos burtais, švelniu tenoro solo darniai įsiterpiančiam Mariui Polikaičiui.

Jono Švedo harmonizuota, šmaikšti, smagi ir mėgiama liaudies daina *Žiema bėga* buvo nutrūktagalvišku džiaugsmu

ir pianistas teismukiškai žvelgė į akis. Kerėjo choro staigios, tikslios užbaigos, lyg žodžiai būtų kirviu nukirsti, kartais palaipsniui ištirpstančios muzika prisotintoje erdvėje, tampančios susikaupusių klausytojų tylos dalimi. Tokia drausmė nėra atsitiktinė. Tai didelių vadovo pastangų pribrandintas vaisius.

Juliaus Gaidelio harmonizuota liaudies daina *Pasėjau dobilą* - buvo dar vienas, choro vykusiai atkurtas, jau dingusios lietuviškos buities vaizdelis valandėlei pabudinęs klausytojų vaizduotę. Stebėtina, kad tokia “paprasta” daina kaip K. V. Banaičio harmonizuota *Už jūrų marių* vis dar žavi klausytoją. Čia ir lėtas, amžinas jūros bangavimas ir grakštus uogaujančios mergaitės pasilenkimas, ir bernelio - mergelės pokalbiai... Visa tai atskleidžiama nesudėtingomis priemonėmis, daug pasakančiais slinkties pasikeitimais. Šią dainą dainuodama “Dainava” neperžengė “paprastumo” ribų. Tai dainos žavesį tik sustiprino.

Malonus netikėtumas buvo

Govėdo *Iš Tavo rankos*. Ir vėl buvo galima justi, kad Miškinio kūrinių gelmėse glūdi religinis pradas, ar tai būtų gamtos jėgas garbinanti pagonybė, ar vieną Dievą išpažįstanti krikščionybė. *Cantate Domino* dainaviečių sąmonėje jau yra pilnai įsisavintas. Jų įgūdis atsispindėjo ir jų giedojime. Įdomi savo balsiniu sąstatu buvo *Ave Maria* su trumpu Liudo Landsbergio solo ir trio kurį sudarė Marius Polikaitis, Andrius Polikaitis ir Kęstutis Daugirdas. Šis ilgesnis, sudėtingesnis kūriny su pareikalavo iš atlikėjų ypatingo dėmesio ir giedotojai neapvylė. Įstojimai buvo nedvejojančiai tikslūs, partijos išmoktos gerai, paklusnumas dirigentui be priekaištų. Buvo kuo pasigėrėti. Jausmingumu ir muzikalumu nuo šių giesmių nei kiek neatsiliko ir J. Govėdo *Iš Tavo rankos* (žodž. B. Brazdžionio). Šioje giliai asmeniškoje ir naujoviškoje muzikiniai įprasmintoje giesmėje svarbi piano palyda buvo išskirtinai gera. Vidas Neverauskas buvo jautrus kiekvienam jausmo ir

A.† A.
ALEKSANDRAS IR MADĖ KIRŠONIAI
(1911-I-14 ir 1918-II-7 - 2003-IX-26)

2003 m. rugsėjo mėn. 26 d. po sunkios ligos amžinybėn iškeliavo taurūs lietuviai, Aleksandras Kiršonis ir, valandą vėliau, Madė Kiršonienė, palikdami dideliam nuliūdime savo mylimus vaikus, sūnus dr. Rimantą (Lietuvoje), dr. Andrių ir dukrą Daivą bei jų šeimas ir gimines.

1960 metais Kiršonių šeima persikėlė gyventi iš Kanados į Los Angeles ir čia Aleksandras ir Nadė Kiršoniai įsijungia į A.L.T. s-gos Los Angeles skyriaus veiklą. Aleksandras Kanadoje padėjo lietuviams įsigyti nuosavus Lietuvių namus. Vėliau gavo leidimą ir pradėjo Lietuvių Kredito kooperatyvą. Lietuvių namai ir Lietuvių Kredito kooperatyvas ir šią dieną gražiai veikia.

A.L.T. s-gos Los Angeles skyriaus valdybos paprašytas, Aleksandras Kiršonis mielai sutiko tapti Lietuvių Tautinių namų dalininku ir padėti šiuos namus įsigyti. Po trumpo laiko Aleksandras surado pastatą, kuris valdybos buvo priimtas ir namai, įmokėjus pradinį mokestį, buvo nupirkti.

Po pusmečio Aleksandras Kiršonis išsirūpino leidimą steigti Lietuvių Kredito kooperatyvą. Šiam kooperatyvui Aleksandras Kiršonis vadovavo ilgus metus.

Tautiniai namai ir Kredito kooperatyvas ir šiandien gražiai veikia, džiaugiasi ne vien tautininkai, bet ir visa Los Angeles lietuvių visuomenė, nes tarnauja visiems lietuviams.

Visada kuklus ir taktiškas Aleksandras Kiršonis savo darbštumu ir nuoširdžiu pareigingumu gerai atliko jam pavestas pareigas. Tai buvo gražūs ir dideli darbai su pasiaukojimu atiduoti Los Angeles lietuvių nausėdijai. Mes visi jį didžiai gerbiame ir esame Jam labai dėkingi.

Velionė Madė Kiršonienė švelnaus būdo visada drauge su vyru dalyvaudavo susirinkimuose, šventėse. Paprašyta, mielai padėdavo. Būdavo miela ir malonu su Kiršoniais bendrauti.

Velionių palaikai spalio 2 d. 2:00 val. p.p. buvo atvežti į Šv. Kazimiero bažnyčią, kurioje susirinko giminės, draugai bei

bendraminčiai. Šv. Mišios buvo atlaikytos klebono kun. Stanislovo Anužio. Jų metu giedojo sol. Antanas Polikaitis ir choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio. Po gedulingų mišių velionių karstai, lydimi ilgos mašinų vilkstinės, buvo nuvežti į Forest Lawn kapines, Glendale, palydint kun. S. Anužiui. Sukalbėjus maldas, sugiedota giesmė “Marija, Marija” ir Lietuvos Himnas. Velionių sūnus dr. Andrius padėkojo visiems už dalyvavimą laidotuvių ir pakvietė į šv. Kazimiero parapijos salę priešpiečiams.

Po priešpiečių velionių vyriausias sūnus dr. Rimantas Kiršonis priminė velionio tėvelio asmenybę ir gyvenimą. A.L.T. s-gos Los Angeles skyriaus vardu kalbėjo vicepirmininkas Juozas Raibys, Lietuvos Dukterų dr. pirm. Regina Gasparonienė, Antanas Mažeika, žurn. Ignas Medziukas ir Daina Gudauskaitė. Kalbos buvo trumpos, bet prasmingos ir įdomios savo prisiminimais. Dr. Andrius Kiršonis šeimos vardu tarė padėkos žodį.

Antanas Mažeika

**IŠ GYVENIMO PASITRAUKĖ IŠSKIRTINĖ
LIETUVOS MUZIKINIO GYVENIMO ASMENYBĖ**

Praeities atmintinas akimirksnis. **A.a. kompozitorius Antanas Rekašius**, “Vilties” d-jos pirm. Algirdas V. Matulionis ir kompozitoriaus žmona Jurga Vilniuje 1998 m.

Spalio 4 d., eidamas 76-uosius metus, iš gyvenimo pasitraukė kompozitorius Antanas Rekašius, išskirtinė asmenybė Lietuvos muzikiniame gyvenime. Miesto policijos komisariato teigimu, kompozitorius nusižudė pistoleto “TT” šūviu į smilkinį. Tragedija įvyko dieną Žvėryno mikrorajone, Traidenio gatvėje esančiame velionio bute, į kurį tuo metu rinkosi į vakarėlį pakviesti svečiai. Savijudybės motyvai neaiškūs, priešmirtinio laiško nerasta.

Kompozitorius pasižymėjo ryškiu kūrybiniu temperamentu, visą savo gyvenimą buvo nepakantus kūrybinei rutinai, stereotipams ir konvencijoms.

Antanas Rekašius gimė 1928 m. Telšių rajone, Paveninės miestelyje. Baigęs vidurinę mokyklą įstojo į Vilniaus universiteto Teisės fakultetą. Tačiau jausdamas savo tikrąjį pašaukimą muzikai, įstojo į Vilniaus Tallat-Kelpšos muzikos mokyklos kompozicijos klasę ir ją baigė. Vėliau studi-

jas tęsė Lietuvos valstybinės konservatorijos (dabar - Lietuvos muzikos akademija) prof. Juliaus Juzeliūno kompozicijos klasėje. 1959-1969 m. dėstė Kauno Juozo Gruodžio muzikos mokykloje kompoziciją.

Itin svarbūs šio kompozitoriaus kūryboje stambių žanrų kūriniai: opera-oratorija “Šviesos baladė”, pastatyta Kaune, Maskvos teatrų komisijos apdovanota II premija. Net 12 baletų, pastatyti penki - “Gėstantis kryžius”, “Aistros”, “Amži-

nai gyvi”, “Aura”, “Medėja”. Du iš jų - “Gėstantis kryžius” ir “Amžinai gyvi” - buvo pastatyti ir Maskvos Didžiajame operos ir baleto teatre, rašoma Muzikos informacijos ir leidybų centro nekrologe.

Kompozitorius sukūrė 9 simfonijas, 7 koncertus įvairiems instrumentams su orkestru. Kompozitoriaus ryški kūrybos sritis buvo muzika vaikams - dainų ciklai, fortepijonišės pjesės. Antano Rekašiaus muzika buvo atliekama JAV, Italijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje, Vengrijoje ir daugelyje kitų šalių.

Už intensyvių kūrybinių darbų kompozitoriui buvo suteiktas nusipelnusio meno veikėjo, o vėliau ir liaudies artisto vardas.

Kūrėjas tapo ir savo mirties režisieriumi. Kaip pistoletas pateko į jo rankas, kaip viskas įvyko, telieka spėlioti. Šeštadienio popietę pas A. Rekašių atėjo du draugai: baletmeisteris Eligijus Bukaitis ir šio vaikystės draugas. Jie at-

sinešė pistoleto šovinių. A. Rekašius iššovė vieną kartą. Daugiau šovinių į pistoletą jis ir nebuvo įdėjęs. Yra žinoma, kad kompozitorius savo draugams bei artimiesiems ne kartą buvo užsiminęs apie norą pasitraukti iš gyvenimo

Pasak kolegų, menininkui buvo nelengva išlaikyti trijų kambarių butą vadinamojo Kompozitorių miestelio kotedže. Jis gaudavo menką pensiją. “Apgailėtina, kad toks garsus kompozitorius negalėjo senatvėje susimokėti už trijų kambarių butą, kuriame praleido visą savo gyvenimą”, - baisėjosi kaimynystėje gyvenanti kompozitorė Audronė Žigaitytė, rašė *Lietuvos rytas*.

“Tai, kas įvyko, yra ne tik Rekašiaus, bet ir mūsų visuomenės bei organizacijų, kurios turi rūpintis tokiais žmonėmis, tragedija. Baisu, kai Europoje ir JAV vertinamas kompozitorius neišgali pragyventi”, - sakė kompozitorius Vytautas Laurušas.

Pagal Eltos ir Lietuvos spaudos pranešimus.

Amžinybėn iškeliavo Los Angeles Tautinių Namų
vienas iš įkūrėjų - pirmūnų

A. † A.
ALEKSAS KIRŠONIS
ir jo žmona
MADĖ KIRŠONIENĖ

Abu KIRŠONIAI buvo ilgamečiai ir kol sveikata leido, veiklūs Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus nariai. Užuojautą reiškiamo ALEKSO ir MADĖS KIRŠONIŲ giminėms ir artimiesiems.

*Los Angeles Tautiniai Namai
Tautinės Sąjungos Los Angeles Skyrius*

Lietuvių Kredito Kooperatyvo įkūrėjui

A. † A.
ALEKSUI KIRŠONIUI
ir jo žmonai
MADEI KIRŠONIENEI

kartu iškeliavusiems į Anapus,
reiškiamo nuoširdžią užuojautą sūnui ir dukrai.
Liūdime kartu su jumis.

*Lietuvių Kredito Kooperatyvo
Valdyba ir nariai*

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 18 d. 6:30 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje **BALFO metinio vajuos koncertas.**

LAPKRIČIO 1 d. ir 2 d., Algimanto Kezio fotografijų “LIETUVA - architektūriniai fragmentai” paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Šeštadienį 6:00 v.v. iki 9:00 v.v. ir sekmadienį 11:00 v.r. iki 2:00 v.p.p. Rengia Korp! Giedra.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Atžalynas Jurginės gegužinėje žaidė prie badmintono tinklo.
G. Juškėno nuotr.

MŪZŲ DOVANOS

SENIS VĖJAS

Suvadino senis vėjas savo daugelį vaikų ir kiekvienam prigrasino niekur neiti iš namų. Aš į mugę iškeliu, kada grįšiu nežinau. Jūs regį nebe mažučiai, kambarių nerakinau.

Jeigu debesys atskristų su lietučių kibirais, tai neišleiskite iš tvarto žirgo degančiais nasrais. Jei perkūnas atdundėtų, tai nesėkit į ratus, nes tas baisiai piktas senis gal užmušt Jumis visus.

Senis kiemą vos apleido, tuoj susitarė vaikai, brolyt, tėvas mus tik baido, kur perkūnas, kur arkliai.

Tuoj atskrido debesėliai savo naščiais nešini, ir perkūnas atdundėjo, jau be saulės dangumi. Prunkščia žirgas, mēto žaibus, dunda ratai dar, dar, dar... O vėjųčiai laksto, skraido vieni čia, kiti kitur. Dabar rauna ažuolus iš kelio, švilpia, rēkia be ragų ir su stogais nepalieka nei klojimų, nei namų.

*Oskar Willenbrecht,
Torrance, CA*

LB Clevelando Apylinkės pirm. Algis Gudėnas pradeda Lietuvių dienas. G.Kijauskienės nuotr.

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

TAMSŪMŲ NIEKAS NESIDIDŽIUOJA

Mūsų sodžius ypatingai pasiilgęs žinojimo - mokslo. Tatai rodo auganti ūkiškoji spauda. Bet sodžiui šviestis, ypačiai suaugusiems, kol kas neturime tinkamų sąlygų: trūksta sodžiaus bibliotekėlių, knygynų, o jei kur yra, tai negausūs. Didelę spragą užtervia šauliai savo knygynais, o taip pat per savo specialias spaudos talkas skleisdami, platindami spaudos žodį. Ne per seniai girdėjome ir vyriausybę atkreipus dėmesį į šį reikalą, ir, reikia tikėtis, ne po daug laiko apraizgys Lietuvą bibliotekų - knygynų tinklas, nes šiuo reikalu rūpinamasi.

Kaip spaudos draudimo, knygnešių gadinė parodo, mūsų sodžius lietuvišką knygą ypatingai mėgo ir dėl jos ėjo kalėjiman, trėmiman, kentėjo įvairius persekiojimus. Laisvę atgavus, toji knygos, mokslo meilė neatslūgo, o dar padidėjo. Tat patvirtins nuolat su sodžiumi turį ryšių - pradžios mokyklų mokytojai, kurie neapsigina prašančių “ko nors paskaityti”.

Deja, šiuo tarpu to negalima pasakyti apie mūsų intelektualiją, ypačiai miestieškąją intelektualiją. Gal kas pasakys, jog be reikalo šitie pamokslai, bet ne. Šičia neminėsiu to, kas jau nekartą buvo įsakmiai parbrėžta, o iškelsiu dar ne taip pastebėtą, bet ryškų ir būdingą bruožą.

Žmonės yra pasiskirstę specialybėmis, amatais, profesijomis. Mūsų laikų gyvenimo judrumas neleidžia būti daugelio specialybių mokovu. Ir viešojo nuomonė teigia, kad geriau žmoniškai vienas darbas mokėti, negu nei šiaip nei taip dešimtį: devyni amatai - dešimtas badas. Tačiau domėjimasis vienu ar kitu dalyku visiškai nepeiktinas; peikiamas tik blaškymasis specialybėje, amate. Niekas nepapeiks, kad tu, būdamas agronomas,

inžinierius, nusimanysi apie meną, kad, būdamas kurios kalbos mokytojas, suprasi apie statybą, architektūrą. Juk mūsų tėvai sako, ką moki, ant pečių nenešioji.

Tuo tarpu pas mus nereta viešoje vietoje išgirsti, kai įvairių specialybių žmonės visai šaltai, lyg ir nieko nepaisydami, prisipažįsta, kad to ar kito dalyko jie visiškai profanai, neišmanėliai. Ar reta būna sutikti lietuviško miesto gyventoją, kuris, iš tikrųjų, neskiria rugių grūdo nuo miežių? Neretas jaunas inteligentas, visai nerausdamas, prisipažins ir net garsiai, kad kiti girdėtų, pasakys, jog jis savoje literatūroje profanas.

Argi verta tuo didžiuotis? Ar tai inteligentiškumo pažymys? Tai nesusipratimas. Lygiai kaip koksai literatas neturi didžiuotis neskirias architektūrinių stilių. Tai yra didelė mūsų viešajin gyveniman besibraunanti neigiamybė, su kuria reikia kovoti. Sunku būti kiekvienam enciklopedistu, visa žinančiu, kad nebūtum profanas, neišmanėlis. Ko neigijome atitinkamose lavinimo mokytojų įstaigose, tai turime papildyti gyvenimo patirtimi, skaitymu, klausymu atitinkamų paskaitų (sakysim, per radio ir kt.). Kai kas teigia, jog naujieji, mūsų amžiai esą diferenciacijos amžiai, skirstymosi specialybėmis amžiai. Tebūnie ir taip, bet ir nevisai taip. Dabartiniai amžiai reikalauja specializacijos, bet tie patys amžiai mus įgalina, lengviau, negu kada nors, prusintis. Populiarios literatūros iš visų šakų turime po truputį ir savo kalba, o mokantiems svetimų kalbų dar atviresnės durys.

Taigi patys nesididžiuokime, jei ko nežinome, nors tat ir nebūtina mums žinoti, taip pat ir neteisinkime kitų, kurie į tai lengvai numoja. Mes turim būti judrūs ir jautrūs, kaip judrus ir jautrus šių dienų gyvenimas. Jeigu ūkininkui sakoma, kad jis turi persiorientuoti pa-

DIRVAI AUKOJO

American Lithuanian, National Center, Los Angeles, CA	80
J.Balbatas, Cleveland, OH	50
E.Kleinas, Cotuit, MA	35
G.Gudauskas,	
Los Angeles, CA	25
T.Česnaitis, Hondo, TX	25
A.Vytuvis, Woodhaven, NY	20
V. Valys, Detroit, MI	15
K.Biškis, Downers G., IL	10
G.Breichmanas, Canada	10
P.Cicėnas, Naperville, IL	10
V.Kamantas,	
Grand Rapids, MI	10
K.Mitinas, Port Orange, FL ...	10
A.Sakas, Lancaster, OH	10
B.Sakalas, Charlottesville, VA ..	10
A.Stempužis, Wickliffe, OH ..	10
M.Liauba, Cincinnati, OH	10
P.Mašalaitis, Wayne, PA	10
J.Lauce, Loveland, CO	6
S.Knistautas, Cleveland, OH ...	5
O.Šilėnas, Euclid, OH	5
V.Tatarūnas, Mentor, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

•••••
• **PATRIA** •
• **WILL BE OPEN SUNDAY** •
• **Oct. 19, 2003** •
• **from 11:00 am. to 3:00 pm.** •
• **794 East 185th St.** •
•••••

gal naujas konjunkčūras, sąlygas, tad kaip galima teisinti šviesuolio abuojumas? Visų pirma sekime bent periodinę spaudą ir tai žymiai savo žinyną plėsimė. Nereikia numoti ir į taip gausiai pastaromis dienomis pasirodančias naujas knygas, naujus leidinius, kurie leidžiami, kuriems lėšos kišamos ne iš neturėjimo kur dėti pinigų, bet iš noro, iš idealizmo, kad mūsų tauta šviestųsi.

*J. Būtėnas
(Trimitas, 1936 m.)*

TOKIOS ŠNEKOS NEGERINA SITUACIJOS

Prezidentas Rolandas Paksas neigiamai, kaip nedarantią garbės nei Seimo nariui, nei Seimui, nei Socialdemokratų partijai, įvertino keturių parlamentarų kelionę į Baltarusiją. Kalbėdamas prieš Baltarusijos izoliavimo politiką, Prezidentas kartu pažymėjo, kad parlamentarų kelionė šia prasme jokios naudos nedavė.

Netyla triukšmas dėl šią savaitę vykusios keturių Seimo narių iš Socialdemokratų frakcijos kelionės į Baltarusiją, ten vykusią jų susitikimą su demokratinėmis valstybėmis nepripažįstamo Baltarusijos parlamento nariais.

“Pagal tai, ką aš girdėjau, buvo parodyta ir parašyta, aš vertinu kelionę neigiamai. Ir sakiau, ir sakau, kad tai nedaro garbės nei Seimo nariui, nei Seimui, nei galų gale partijos, kuriai atstovauja parlamentarai, reputacijai. Aš manau, kad tai turėtų būti įvertinta”, - sakė prez. R. Paksas. Anot jo, yra sunkiai suvokiama, kai parlamentaras, kaip tautos atstovas, peikia savo valstybę.

Eltos inf.

Tulpmedžio žiedas. (Tulip tree - *Liriodendron tulipifera*). Šiaurės Amerikos medis, kuris auga 150 pėdų aukščio, o kamieno skersmuo pasiekia 6 pėdas. Tokie milžinai užauga Ohio upės slėnyje arba Appalachians kalnuose.

IVAIRENYBĖS

PREZIDENTŪRA IR KAUNE

Dvi prezidentūros vienam Prezidentui: Kultūros ministerija siūlo istorinį laikinosios sostinės pastatą paversti šalies vadovo rezidencija. Prezidento kanceliariją kultūros ministrės Romos Žakaitienės pasirašytas raštas pasiekė prieš kelias dienas. Šiuo raštu ministrė sutiko, jog Kaune esantį buvusios Prezidentūros pastatą iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus perimtų Prezidentūra. Tikėtina, kad po Naujųjų metų į Kauną atvykęs prez. Rolandas Paksas buvusioje Prezidentūroje bus nebe svečias, bet šeiminkas. “Manau, kad tai labai geras sprendimas”, - teigė miesto pirmasis vicemeras Kazimieras Starkevičius. Jis pasakojo apie tokią galimybę

kalbėjęs dar su kadenciją baigusiu prez. Valdu Adamkumi. “Jis būtų gal ir sutikęs, - svars-tė vicemeras, - bet atkalbėjo jo aplinkos žmonės, motyvuodami, jog Prezidentūrai užtenka ir vieno pastato Vilniuje”.

KOMUNARŲ PALAIMINIMAS

Keturiais komunariais praminti valdančiosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos nariai grįžę iš Baltarusijos bandė neigti ten šmeižę Lietuvą ir gynę autoritarinį prezidento Aleksandro Lukašenkos režimą. B.Bradauskas gyrėsi, jog dėl šios kelionės juos palaimino Baltarusijoje dirbantis katalikų kunigas Juozas Bulka, kuris buvo įšventintas 1988 metais Lenkijoje. Pasirodė, jog šis dvasininkas yra įtariamasis bendradarbiavimu su represinėmis

Sovietų Sąjungos struktūromis.

PENKIOS OPERACINĖS

KMU Kardiochirurgijos klinikoje vietoj dviejų operacijų nuo šiol veiks penkios. Kauno medicinos universiteto klinikose vakar buvo atidarytos atnaujintos Širdies centro Kardiochirurginės bei Kardiochirurgijos anesteziologijos ir intensyviosios terapijos skyrius. Kardiochirurginėje klinikoje per metus atliekama daugiau kaip 2 tūkstančiai širdies ir kraujagyslių, traumotų krūtinės ląstų, elektrokardiostimuliatorių implantavimo operacijų.

SPALIS - ŠEIMOS MĖNUO

Lietuvos jūrų muziejus Klaipėdoje skelbia akciją “Spalis - šeimos mėnuo”. Jos

metu tėveliai, atėję kartu su vaikais ir žmona, delfinų pasirodymus galės žiūrėti nemokamai. Vis labiau pastebima tendencija, kad dažniausiai su vaikais į muziejų eina mamos, o tėčiai leidžia laiką atskirai nuo šeimos. Rengdamas šią akciją, Jūrų muziejus siekia, pritraukdamas lankytojus, ne tik suteikti jiems gamtamokslinių, istorinių žinių unikaliuoje aplinkoje, bet ir stiprinti šeimos tradicijas. Šiemet kaip niekada muziejuje gausu šeimų - mažylius augina net dvi delfinės, ruoniai bei pingvinai. Žmonės gali pasimokyti iš gyvūnų buvimo kartu.

ŽALČIO TAKAS

Iš Žalčio tako skulptūrų parko netoli Vilniaus dingo viena įspūdingiausių čia buvusių skulptūrų “Medeinė”. 320 ha ažuolyno Žalčio take su specialiai neįgaliesiems pritaikytais mediniais takais skulptūrų parkas atidengtas prieš dvi savaites. 21 skulptūrą Žalčio take kūrė du skulptoriai - alytiškis Erikas Motiejutis ir vilkaviškietis Nauris Valuckas. Skulptoriai pripažino, kad “Medeinė” buvo labiausiai vykęs kūrinys. Autorius skulptūrą įvertino 3,000 litų. Įtariama, kad apnuogintos miško deivės skulptūra galėjo būti pavogta kieno nors užsakymu.

IŠNIEKINTOS KAPINĖS

Kretingos gyventojai rado išniekintas senąsias miesto kapines: nulaužytus medinius kryžius, akmenines paminklų dalis. Žmonės labiausiai papiktino tai, kad vandalai laikinus kryžius ištraukė ir susmei-

gė kitu galu. Pasak policijos, tikėtina, kad tie patys plėšikai išniekino ir pirmosios Kretingos bažnyčios vietoje miesto įkūrimo 750 - ajam jubiliejui pastatytą skulptūrą: Kretingą globojantis angelas liko be pirštų ir piemenų ragelio. Dėl kapinių ir angelo išniekinimo Kretingos policijoje pradėtas ikiteisminis tyrimas.

NUSIKALTĖLIŲ GLOBA

Kaune pradėtas tyrimas, ar su nusikaltėlių šeimų verslu nėra susiję vietos Valstybinės darbo ir Valstybinės mokesčių inspekcijų darbuotojai. *Respublikai* tapo žinoma, kad revizoriaus iš Vilniaus patikrinus vienos Kauno kriminalinio pasaulio įžymybės bendrovę kilo skandalas. Valdininkai, išgirdę, kam priklauso bendrovė, kategoriškai atsisakė atvažiuoti. Tikrintojai šiuo metu važinėja tik iš Vilniaus. Gerai informuoti šaltiniai *Respublikai* pasakojo, kad bendrovių savininkai žagtelėjo išvydę nepažįstamus revizorius. Viena moteris net apalpo iš netikėtumo.

KUR DINGO PINIGAI?

Valstybės kontrolieriai, atlikę bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo auditą, nustatė, kad 50 milijonų litų mokinio krepšelio lėšų panaudota nežinia kam. Moksleivių ugdymui savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklose 2002 metais buvo skirta 53,5 mln. litų daugiau nei 2000 metais. Tačiau auditoriai nustatė, kad faktiškai moksleivių ugdymui panaudota tik 3,9 mln. litų daugiau.

Iš Lietuvos spaudos

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jauią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aliečių automobiliams pastatyti.